

Universitätsbibliothek Wuppertal

Ērodotu Alikarnassēos Historiōn Logoi 9, epigraphomenoi Musai

Herodotus

Genevae, 1618

Ex Ctesiae scriptis Persicis

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1452)

ΕΚ ΤΩΝ ΚΤΗΣΙΟΥ
ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ ΠΕΡ-

σικῶν ἐκλογαί.

EX CTESIAE SCRIPTIS
QUAE PERSICA NOMINATA SUNT,
excerptae à PHOTIO historiae.

Latinitate donata ab HENR. STEPHANO.

I

CTESIAE Cnidij Persica libris viginti tribus continetur: sed in sex prioribus res Assyriorum & quaecunque res Persicas praecessere, tractat: a septimo autem libro de Persicis rebus agit: at in septimo, octavo, nono, decimo, undecimo, duodecimo & decimo tertio, qua ad Cyrum & Cambysen, & magum illum, Dariūque & Xerxem spectant, commemorat: fere in omnibus repugnantia Herodoto narrans, illumque in multis mendacem scriptorem fabularum appellans. illo enim posterior est. Se autem eorum qua narrat, magna ex parte oculatum testem fuisse, aut certe, qua videre non licuit, de iis a Persis qui viderant, sedo dictum, ita demum ea memoria prodidisse dicit. Nec vero tantummodo ab Herodoti, sed etiam in aliquibus a Xenophontis Grylli filij historia dissentit. Floruit temporibus Cyri Darii & Parysatide geniti: qui frater fuit Artoxerxis ad quem regnum Persicum devenit.

II

Scribit itaque statim de Astyage, eum genere Cyro iunctum non fuisse: illumque etiam Astyigan vocat. Fugisse autem Astyigan a conspectu Cyri in Ecbatana, & in criscranis regiarum aedium ab Amyti filia sua & eius viro Spitama occultatum fuisse dicit. at superuenientem Cyrum, non solum Spitaman & Amytin, sed eorum etiam liberos Spitacem ac Megabernē de Astyiga per cruciatum interrogari voluisse: Asty-

ΚΤΗΣΙΟΥ τῆς Κνιδίου Περσικῶν ἐκλογαί. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς πρῶτοις ἐξ ἑπτὰ βιβλίων ἡ Ἀσσία διαλαμβάνεται καὶ ὅσα πρὸ τῆς Περσικῆς ἀπὸ μὲν τοῦ 7 τοῦ Περσικῆ διεξέρχεται. καὶ ἐν μὲν τῶν 7 καὶ ἡ καὶ ἰα καὶ β' καὶ γ' διεξέρχεται τὰ περὶ Κύρου καὶ Καμβύσου καὶ τὸ μέγιστον Δαρείου τε καὶ τὸ Ξέρξου· μετὰ δὲ ἐν ἅπασιν ἀντικείμενα Ἡρόδοτος ἰσχυρῶς ἀγανακτῶν ἀπὸ καλῶν ἐν πολλοῖς, καὶ λογιῶν ἀπὸ καλῶν. καὶ γὰρ νεώτερος μὲν ὄντι αὐτῶν· φησὶ δ' αὖτις, τῶν πλεόντων ἰσχυρῶς ἀγανακτῶν Ἡρόδοτος, ἢ καὶ αὐτῶν Περσῶν (ἐνταῦθα δ' ὅρα ἂν μὴ ἐνεχέτω) αὐτῆς κατὰ πάντα, οὐ τῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶς ἀγανακτῶν. οὐχ Ἡρόδοτος δ' ἰσχυρῶς ἀγανακτῶν ἰσχυρῶς ἀγανακτῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς Ξενοφάντα καὶ Γρύλλου ἐπὶ οἰωνῶν ἀγανακτῶν. ἡμεῖς δ' ἐν τοῖς χρόνοις Κύρου τῶν ἐκ Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος, ὡς ἀδελφῶν Ἀρτοξέρξου (εἰς ὃν ἡ Περσικὴ βασιλεία κατήλθεν) ἐτύγχανεν.

Φησὶ δ' αὖτις περὶ τῆς Ἀσσυρίας, ὡς ὁδοῦ αὐτῶν Κύρου πρὸς ἡμᾶς ἐρημαστῆς· οὐδ' αὖτις καὶ Ἀσσυρίαν καλεῖ. Φησὶ δ' ἀπὸ πρῶτου Κύρου Ἀσσυρίαν ἐκβατῶν, καὶ κρυφθῆναι ἐν τοῖς κρισκραίοις τῆς βασιλείων οἰκημάτων, κρυφάντων αὐτῶν τῶν τε θυγατρῶν Ἀμύτιος καὶ ἀνδρὸς αὐτῆς Σπιταμά. ὅτι τῶν τῆς Κύρου, ὅτι τῶν ἀνακρίνων δὲ σφραγίσσεων Σπιταμᾶν τε καὶ Ἀμυτίν, ἀλλὰ καὶ τῶν παίδων αὐτῆς Σπιτακίω τε καὶ Μεγαβέρνῳ, περὶ Ἀσσυρίαν. ἔν

1 Lecta Ctesiae Cnidii Persica, in libros distributa tres supra viginti. etc. 2 Sphendadaten inf. nominat c. 10. & 11. & 15. Herodot. Smerden. 3 Qui de quatuor hisce duntaxat scripsit: Ctesias vero his alios quinque adiecit. 4 fabularum confictorem 5 Dariam hunc, non Darium, in iis qua sequuntur vocat. c. 48. 6 De quo infra c. 56. etc. 7 De Astyage, Oebare, & Petesace (ut ibi scribitur) vide ex Ctesia qua breuiter exerpfit Ioan. Tzetzes in Chiliadib. hist. 1. in fine. 8 nulla Cyrum ipsi generis propinquitate iunctum fuisse. Cyrus hic Maior. 9 al. Amynti. 10 per tormenta 11 Videtur prius hoc participium esse expungendum. H.S. 2 Max. Marg. codex Aegini.

δὲ, ἐαυτὸν προσαγγείλα, ἵνα μὴ δι' αὐτὸν ἐρεβλω-
 γήσων. **Θ** παῖδες. ληφθέντα δ', ἐπέδωκε παχέαις
 ὑποὶ Οἰβάρᾳ δεδύται. λυθῆναι δὲ ὑπὸ αὐτῷ
 Κύρου μετ' οὐ πολὺ, καὶ ὡς πατέρωδε ἠμνησῆται, καὶ
 πτωχολογία. **Α**μυτὴν πρῶτον μὲν μητρικῆς ἀ-
 πολαδοσάμηνος, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς γυναικᾶ ἀρξή-
 ναυ τῷ Κύρῳ, Σπιταμᾶ τῷ αἰδέως αὐτῆς ἀνηρημέ-
 νου, ὅτι ἐβύσατο, ἀγροεῖν εἰπὼν ἐρδυνώμῳ Ἀ-
 ρσίγῳ. **Τ**αῦτα λέγει Κτησίας περὶ Κύρου, καὶ οὐχ
 οἷα Ἡρόδοτος. καὶ ὅτι πρὸς Βακτερίους ἐπολέμη-
 σε, καὶ ἀνγνώμαλος ἡ μάχη ἐγένετο. ἔπειτα δὲ Βα-
 κτεριοὶ Ἀρσίγαδ' ἄνδρ', πατέρα Κύρου γένηται, ἄνδρ'
 Ἀμυτὴν δὲ μητέρα καὶ γυναικᾶ, ἑμαθον, ἐαυτοῖς
 ἐκόντες. **Α**μυτὴ καὶ Κύρῳ πρῶτος. **Κ**αὶ ὅτι
 πρὸς Σάκας ἐπολέμησε Κύρος, καὶ σκέλεσεν
 Ἀμόργῳ τῷ Σακῶν βασιλεῖ, αἰδέα δὲ
 Σπείεθρης ἠτίσθη καὶ μὲν πτωχολογία τῷ αἰ-
 δέως, στρατὸν συλλέξασα, ἐπολέμησε Κύρῳ, αἰ-
 δραν δὲ στρατὸν, τριάκοντα μυριάδας ἐπα-
 γμῶν, γυναικῶν δὲ, εἴκοσι. καὶ νικᾶ Κύρον, καὶ
 συλλαμβάνει ζωνεῖαν, μὲν καὶ δῶρον πλείων
 Παρμισίῳ τε. **Α**μυτῆος ἀδελφόν, καὶ τρεῖς αὐτῷ
 παῖδας. δι' οὓς ὑστέρησε καὶ Ἀμόργῳ ἀφείδη, ἔπει-
 καὶ καὶ αὐτοὶ ἀφείδησαν. **Κ**αὶ ὅτι στρατὸν Κύρος
 ἔπειτα Κροῖσον καὶ πόλιν Σαρδεις, σωεργὴν ἔχον Ἀ-
 μόργῳ. ὅπως τε τῆ βουλή Οἰβάρᾳ Περσῶν εἰ-
 δωθῆναι αἰά τ' ἐπιγῶν φαίνοντα, εἰς δεῖος μὲν
 κατὰ πρῶτον ἐνοικοῦντας, ἠλῶ δὲ διὰ ταῦτα καὶ
 αὐτὴ ἡ πόλις. ὅπως τε πρὸ τῆς δῆλωσης δίδεται
 ὁ παῖς Κροῖσου ἐν ὁμήρου λόγῳ, δαμνίου φαίνε-
 σματός ἀπατήσαντος Κροῖσον. ὅπως τε δολοφῶ-
 φοῦτος Κροῖσου, ὁ παῖς κατ' ὄφθαλμὸς αἰαρεῖ-
 ται καὶ ὅπως ἡ μήτηρ τ' αὐτοῦ ἰδοῦσα, ἐαυτῶν τῶ
 πείρησι δ' ἀποκρημνίζει, καὶ οὐκ ἐπισημαίνει. ὅπως τε, ἀ-
 λουσις τῆς πόλεως, πρὸς τὸ ἐν τῇ πόλει ἱερὸν τῶ
 Ἀπόλλωνος καταβύγει, καὶ ἐπισημαίνει. καὶ ὡς
 τρεῖς ἐν ταῖς ἱερῶν πεδίον ὑπὸ Κύρου, λυεταί
 τρεῖς ἀορέτως καὶ τοὶ σφραγίδων ταῖς ἱερῶν ἐπισημα-
 νῶν, καὶ τούτων τ' φυλακῆν Οἰβάρᾳ ἐμπεικίς βυ-
 ρῶν. ὅπως τε **Θ** σωδούμῳ Κροῖσου, τὰς κεφα-
 λὰς ἀπετέμνον, ὡς καταπρὸς δίδοντες λυεταί
 Κροῖ-

Αμυτῆ
D.H.

Αμυτῆ
D.H.
Αμυτῆ D.
H.

Αμυτῆ
D.H.

καταβύγει
ὁ Κροῖσου, κ.
D.H.

igan vero seipsum patefecisse, ne pro-
 pter se pueri cruciarentur, captumque
 & compedibus crassis ab O Ebara vin-
 ctum: nec multo post ab ipso Cyro libe-
 ratum, & non secus ac patrem honora-
 tum obseruatumque fuisse: filiamque
 Amytin primum quidem tanquam ma-
 trem in honore habitā, postea vero Cy-
 ro nupsisse, quum Spitamas eius vir esset
 interfectus propterea quod mentitus
 esset, ignorari à se dicens. Astyigan de
 quo interrogabatur. *Hæc dicit Ctesias de
 Cyro, iis qua ab Herodoto referuntur dissi-
 milia.* Itemque illum aduersus Bactrios
 pugnauisse, & eam pugnam æquo Mar-
 te gestam fuisse. sed Bactrianos, postquā
 Astyigan Cyri patrem factum esse, A-
 mytin autem matrem & uxorem, intel-
 lexerunt, sponte seipsum Amyti & Cyro
 dedidisse. Tradit etiam, Cyrum cum
 Sacis bellum gessisse, & Amorgem Sa-
 carum regem Sparethra maritum cepisse:
 eam autem, capto marito, exercitum
 coegisse, bellumque Cyro intulisse, &
 virorum quidem trecenta millia, mulie-
 rum vero ducenta in aciem eduxisse: &
 Cyrum superauisse, viuumque eum cum
 multis aliis cepisse: itemque Parmisem
 Amytis fratrem & tres eius filios. pro-
 pter quos postea Amorgem liberatum
 fuisse, quod & ipsi liberati fuissent. Tra-
 dit etiam, Cyrum Amorgis ope adiutū,
 Croeso & Sardibus bellū intulisse. Nar-
 rat etiam quomodo O Ebara consilio i-
 gnea Persarum simulacra in muro con-
 specta timorē incolis iniecerint, & pro-
 pter hanc causam ipsa vrbs capta fuerit:
 & quo pacto ante captam urbem, Croesi
 filius pro obside datus fuerit, quum Croe-
 sus diuino quodā spectro deceptus fuisset.
 Narrat etiam quomodo dolos ne-
 ctente Croeso, filius in eius conspectu
 fuerit interfectus, & mater hanc calami-
 tatem intuita seipsam ex muro præcipi-
 tarit, nec tamē mortua sit: & quomodo,
 capta vrbe, ad Apollinis ædem, quæ e-
 rat in vrbe, confugerit, ac mortua sit: &
 quomodo tertium in templo vincit à Cy-
 ro Croesus, tertium arte oculos fallen-
 te solutus sit, quamuis templo sigilla cir-
 cumposita essent, eorumque custodia
 O Ebara commissæ esset: quomodo itē

III

IV

illis qui vna cum Croeso vinciti fuerant, amputata fuerint capita, vt quorum proditione solutus

1 torquerentur, 2 grauibus comp. ab Oe. oneratum fuisse: 3 p. q. dum quæreretur Ast. ignorare se illum m. ef.
 4 De Sacis & hoc Cyri bello uaria scripsit Strabo l. II. 5 Ζύλινα λέγει οὐρανὸν Σαρδεις ἐπισημαίνει, ἔν τ' ἀφ' ἡμῶν κωνοῖς, Νουκτὸς ἐν-
 δὲ οὐρανὸν. Ioan. Tzet. hist. i. 6 Croesus confugerit, perieritque. Negantem hinc particulam in præcedentem paullo ante uersum per-
 peram translatam (ibi οὐκ ἐπισημαίνει) planamibi persuasit. Alij omiſſa uoce Croesi hac ad eius uxorem referunt. 7 tertium 8 tertium
 etiam fallente oculos fascino sol. l. q. pluribus templum esset sigillis obſignatum,
 9 1 Scholion. m. f. ὅρα τὴν τῶν εἰδ' ἀλλοτρίων ἐπισημαίνει.

Cræsus¹ fuisset. Narrat etiam, Cræsum in regias ædes adductum vincumque firmius fuisse: sed quum tonitrua fulmina que iruissent, rursus fuisse solutum: tumque Cyrum vix tandem eum missum fecisse. à quo tempore Cyrus cum aliis humanitatis officijs eum prosequutus sit, tum vero urbem magnam nomine² Barenen prope Ecbatana ei donaverit: in qua erant quinque milia equitum, peltatorum autem iaculatorumque & sagittariorum decem milia. Commemorât item quomodo Cyrus Petisacan eunuchum, qui apud ipsum plurimum autoritate valebat, in Persas miserit ut Astyigam à Barcaniis adduceret. nam & ipse & Amytis filia patrem videre cupiebat. Quomodo item OEbaras consilium dederit Petisacæ ut in deserto loco Astyigam relinqueret, & fame sitique conficeret. id quod factum est. At in somnis scelere patefacto, Petisacas puniendus traditur Amyti,³ quæ eum expoposcerat. Illa vero oculos eius effodit, pellemque⁴ detraxit, & cruci deinde affixit. OEbaras autem, timens ne eadem quæ ille pateretur, quamvis Cyrus nihil tale se permiturum affirmaret, nihilominus decem dierum inedia ipse sibi mortem consciuit. Astyigas vero magnifice splendideque sepultus est,⁴ atque in deserto loco cadaver eius intactum permansit, neque fuit à feris comestum. leones enim cadaver eius, donec Petisacas reuerfus acciperet, setuabant. Cyrus autem aduersus⁵ Derbices expeditionem suscipit, quorum rex erat Amoreus: at Derbices ex insidiis producant elephantas, ac Cyri equites fugant. vbi ipse Cyrus ex equo cecidit & quidam Indus, (nam Indi Derbibus in bello opem ferebât: à quibus etiam acceptos elephantas in bellum ducebant.) hic igitur Indus, quum Cyrus iam cecidisset, eum iaculo vulneravit sub coxa in femore: ex quo vulnere postea mortuus est. tum vero ipsum adhuc viuum, quum familiares sui erexissent, ad castra profecti sunt. Occubuerunt autem in pugna illa multi Persæ, & æquales numero Derbices. nam illorum quoque x. millia⁶ erant. Amorges vero quum audiuisset quod Cyro contigerat, festinante venit, Sacarum equitum viginti milia ducens. & quum Persæ ac Derbices inter se cõfluxissent;

Κροισόν. καὶ ὅτι ἀναληφθεὶς ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ δεθεὶς ἀσφαλέςτερον, βρογνῆν καὶ σικωπῶν ἐπενεφθέντων, λύεται πάλιν καὶ ὅτε μόλις ὑπὸ Κύρου ἀφίεται. ὃς οὐ καὶ ἀφείπεται, καὶ ἔδωκε Κύρος Κροισῶ πόλιν μεγάλην Βαρηνίην, ἐγγὺς Ἐκβατῶν. ἐν ἣ ἦσαν ἰπποῖς μὲν πεντακισχίλιοι, πελτασῶν δὲ καὶ ἀκοντισῶν καὶ ὄξοται, μύριοι. Ἐπὶ δὲ ἀλαλαχθεὶς ὡς ἀποπέλλει Κύρος ἐν Περσίδι Πηπισάκην ἡμάρρην, μέγα κτ' αὐτῷ διωάμενον, ἐπέγχετο ἀπὸ Βαρχαίων Ἀστύγαν. ἐπὶ γὰρ αὐτὸς τε καὶ ἡ θυγάτηρ Ἀμυτις πατέρα ἰδεῖν. καὶ ὡς Οἰβαρας βουλεύει Πηπισάκην ἐν ἐρήμῳ ὄσῳ καταλιπόντα Ἀστύγαν, λιμῶν καὶ δίψῃ ἀπολέσασθαι γέρονε. δι' ἐνυπνίων δὲ τῆ μιάσματος μίμνησκοντος, Πηπισάκην, πολλὰς ἀποσπασθεὶς Ἀμυτις, εἰς λιμῶν παρὰ Κύρου ἐκδίδοται. ἢ δὲ τῶν ὀφθαλμοῖς ἔξορυξασα, καὶ τὸ δέρμα ἀφείδερασα, ἀνὲς αὐρῶσεν. Οἰβαρας δὲ δεδιὼς μὴ τὰ ὅμοια πείσεται, καί τοι Κύρου μηδὲν τοιοῦτον ἰχρὺς ζομῶντος ἀπαχρησῆσαι, αὐτὸς ὁμῶς ἀποκαρτερήσας δι' ἡμερῶν δέκα, εἰ αὐτὸν ἔζηγαθῆν. Ἀστύγαν δὲ μέγα λωπεπῶς ἐτάφη. καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ δὲ ἄβρωτος αὐτὸν δέμεινεν ὁ νεκρὸς. λέοντες γὰρ αὐτὸν (Φασὶ) μέγιστα Πηπισάκην πάλιν ἐλθεῖν καὶ ἀλαλαχθεῖν, ἐφύλακτον νεκρὸν. Κύρος δὲ στρατεύει ἐπὶ Δέρβικας, Ἀμοραίου βασιλευσσοτος αὐτῶν καὶ ἔξ ἐνέδρας Δέρβικας ἰσῶσιν ἐλέφαντας, καὶ τῶν ἰπποῖς Κύρου πρόποιοι. καὶ πίπτει καὶ αὐτὸς Κύρος ἐκ τῆ ἵππου, καὶ Ἰνδὸς αἰήρ. (σωμεμάχοντο γὰρ καὶ Ἰνδοὶ τοῖς Δέρβικεσιν, ἔξ ὧν καὶ τῶν ἐλέφαντας ἔφερον) οὗτος οὖν ὁ Ἰνδὸς πεπωκότες Κύρον βάλλει ἀκοντίῳ ὑπὸ ὀϊάγον, εἰς μισθὸν ἔξου καὶ τελευτᾶ. ὅτε δὲ ζῶντα ἀνελόμενοι αὐτὸν οἰκειοῖς ἐπὶ τῷ στρατόπεδον ἦσαν. ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ μάχῃ καὶ Περσῶν πολλοὶ καὶ Δέρβικαν ἴσοι. μύριοι γὰρ καὶ αὐτοί. Ἀμώργης δὲ παρὰ Κύρου ἀκούσας, αὐτοῦ δὲ ἀφίγεται, ἔχων Σακκῶν δισμυροῖς ἰσῶπείας. καὶ πολέμου συρραγῆτος Περσῶν καὶ Δέρβικαν,

V

VI

VII

1 esse putaretur. 2 Hinc forstan Steph. Byzant. Βρογνῆν, πόλις Μιθίας, ἐγγὺς Ἐκβατῶν. qui est de huius vocis scriptura: Κροισίας πανταχῶς ἐν Περσίδι καὶ τῷ Μέθρις Ἀκβατῶν διὰ τὴ ἀρχαίαν. ὅσα δὲ τῶν ἀρχαίων διὰ τὴ. Vide ibi plura. 3 identidem illud exposcenti. 4 quippe 5 Derbica inquit Steph. Byzant.)populus est Hircanis vicinus. Apollonius duplex describit. Ctesias vero Derbicos vocεῖ, αὐτὸν Τερβίσιος. 6 cecidere. 7 1 Max. Marg. Πηπισάκην 2 καὶ διωάμενον sic est in aliis omnibus locis in quibus ἡ μάρρην να habes. H.S. 3 Πηπισάκην Max. Margunij codex. 4 Puto legendum Πηπισάκην, ut sit accusatiuus. H.S.

νικᾶ καὶ ἀκράτος ὁ Περσικὸς καὶ Σακκῶν στρατός.
π. π. π. δ. H. αὐτῶν δ. μ. μ. μ. αὐτῶν δ. μ. μ. μ. αὐτῶν δ. μ. μ. μ.
 αἰαρεῖται" δὲ καὶ ὁ τῶν Δερβίκων βασιλεύς " Α-
 μορσῆος, καὶ αὐτὸς καὶ ὁ δὺο παῖδες αὐτοῦ. ἀπέθα-
 νον δὲ Δερβίκων μὲν τρισμύριοι, Περσῶν δὲ ἑνεα-
 χιλιοί. καὶ προσεχώρησεν ἡ χώρα Κύρου. Κύ-
 ρος δὲ μέλλων τελευτᾶν, Καμβύσῳ μὲν ὡς πα-
 τὸν υἱόν, βασιλέα" καθίστη. Τανουξάρῳ δὲ ὡς
π. π. π. δ. H. αὐτῶν δ. μ. μ. μ. αὐτῶν δ. μ. μ. μ.
 νεώτερον, " ἐπίστησε δευτέρῳ Βακτριῶν καὶ τῶν χεί-
 ρων, καὶ Χορασμίων, καὶ Παρθίων, καὶ Καρμάνι-
 ων, ἀπελείπει τὰς χώρας θρηισμύριος. τῶν δὲ
 Σπιταμῶν παίδων, Σπιτάδῳ μὲν, Δερβίκων ἀπέ-
π. π. π. δ. H. αὐτῶν δ. μ. μ. μ. αὐτῶν δ. μ. μ. μ.
 δειξεῖ ἑσθλάτῳ, Μεγαβέρῳ δὲ, " Βαρχαμίων. τῆ
 μητρὶ δὲ πρότα πείθεσθαι προσέταθῆ. καὶ
 Ἀμόργῳ φίλον τοῖσι, τῶν δὲ ἑσθλῶν ἐμβαλλόμε-
 νων, ἐποιεῖτο, καὶ ἀλλήλοισι καὶ τοῖσι μὲν ἐμμεύροισι
 ταῖς παρὰ ἀλλήλοισι βουνοῖσι ἀγαθὰ ἔδωκεν, ἐπηρε-
 ῶν τῶν χείρων ἀρξοῖσι ἀδίκων. ταῦτα εἰπὼν, ἐτε-
 λώτισε τρίτη ἕσθῃ ἀπὸ τῆς τελευτῆς ἡμέρας,
 βασιλεύσας ἔτη λ'. ἐν οἷς ὁ ἰα Κτησίου λόγος τῶ Κι-
 δίου.

Ἄρχεται δὲ ὁ β' ἀπὸ τῆς Καμβύσου βασι-
 λείας. οὗτ' βασιλεύσας ἀπέστειλε ὡς τὸ " πα-
 τὸς Ἄβ' Βαγαπάτου τῶ ἡμάρρηνος εἰς Πέρσας
π. π. π. δ. H. αὐτῶν δ. μ. μ. μ. αὐτῶν δ. μ. μ. μ.
 ἑσθλάτῳ καὶ ἑσθλάτῳ ὡς ὁ πατὴρ ὤλεσται,
 διακήστω. μέγιστον δὲ πρὸ αὐτῶ ἠδύνατο Ἄρ-
 ἑσθλάτῳ Ἰρκαθῆος τῶν δὲ ἡμάρρηνος " Ἰξαβά-
π. π. π. δ. H. αὐτῶν δ. μ. μ. μ. αὐτῶν δ. μ. μ. μ.
 3 τῆς τε καὶ Ἀσπαδάτης καὶ Βαγαπάτης, ὅς καὶ πα-
 τὸς τῶ πατρὶ " μέγιστος. καὶ μὲν τῶ Πεποσάκῃ
 θάνατον, ὅς τ' ἐστρατεύει ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ὡς Αἰ-
 γυπτίων βασιλέα Ἀμυρτάῳ, Κομβαφίῳ τῶ ἡ-
π. π. π. δ. H. αὐτῶν δ. μ. μ. μ. αὐτῶν δ. μ. μ. μ.
 30 μιάρρηνος, ὅς ἔτι μέγα δυνατὸς τῶ τῶ Αἴγυ-
 πτῶν βασιλεῖ, καταπεσόντος τῶ τε γεφύρας καὶ
 ἑσθλάτῳ τῶ Αἴγυπτῶν ἑσθλάτῳ, ἐφ' ᾧ ἠμέ-
 ροι ὑπὸ τῶ Αἴγυπτῶν. καὶ γέγονε. ταῦτα
 γὰρ αὐτῶ Καμβύσης Ἄβ' Ἰξαβάτου τῶ Κομ-
 βαφίῳ ἀνεψιῶ σιπέτω, καὶ αὐτὸς οἰκειοφώνος
 ἕσθῃ. ἑσθλάτῳ ἑσθλάτῳ ὡς Ἄμυρτάῳ, ὅς δὲ ἔν
 ὄμῳ κακὸν εἰργάστω ἢ ὅτι εἰς Σοδῶ ἀνίστασθαι
 σὺ ἑσθλάτῳ Αἴγυπτοῖσι, οἷς αὐτὸς ἠρεῖσται, ἐπο-
 ἠέστω. καὶ τῶ Αἴγυπτον ὡς πατὴρ ἑσθλάτῳ ἀπέθα-
π. π. π. δ. H. αὐτῶν δ. μ. μ. μ. αὐτῶν δ. μ. μ. μ.
 40 νον δὲ ἐν τῆ μάχῃ, Αἴγυπτῶν μὲν μυριάδες πέντε,
 vniuersam Ægyptum subegit: obieruntque in ea pugna Ægyptiorum quinquaginta millia,

tam strenue Persæ ac Sacæ pugnarunt, ut penes eos victoria fuerit: interfecto Derbicum rege Amoræo, cum duobus eius filiis. occubuerunt autem Derbicum triginta millia, Persarum nouem millia: & regio in ditionem Cyri concessit. Cyri vero sub mortis tempus Cambysen primum filium regem creauit: iuniorum vero nomine 1 Tanyoxarces, dominum 2 Baetriorum & ipsius regionis, necnon Choramiuorum, Parthiorumque & Carmaniorum: & ut suas regiones a tributo soluendo liberas haberet, statuit. Ex Spitamæ autem liberis, 3 Spitadem quidem Derbibus præfecit, Megabernem autem Barcanis: eosque matri in omnibus obtemperare iussit. Quinetiam illos & mutuo & cum Amorge dexteris in amicitie testimoniū iungere voluit: & illis quidem qui in mutua beneuolentia permanerent, omnia fausta precabatur: at illos qui priores iniuriam illaturi essent, deuouebat. His dictis diem suum obiit, tertio a vulnere accepto die, quum annos triginta regnauisset. *Atque hic finem habet undecimus Ctesia Cnidij liber.*

Duodecimus vero a regno Camby-
 sis incipit. Hic 4 regnans iussit patris corpus per Bagapatem eunuchum apud Petias sepeliri, & alia quemadmodum a patre constituta erant, administrauit. Plurimum vero apud ipsum auctoritate valebat Attasyras Hyrcanius: ex eunuchis autem 5 Ixabates & Aspadates & Bagapates, qui etiam apud patrem maximus fuerat. Post Petisacæ 6 autē mortem, hic aduersus Ægyptum & Amyrtæum Ægyptiorum regem exercitum 7 ducit, quum Combapheus eunuchus, qui plurimum apud Ægyptiorum regē poterat, pontes & alias Ægyptiorum res prodidisset, ut ipse Ægypti præfecturam consequeretur. id quod factum est. ita enim cum eo Cambyfes pactus fuerat, primum per 8 Ixabatem Combaphei patruelem, & suis ipse verbis postea. Quū autem Amyrtæum viuum cepisset, nullo alio ipsum detrimento affecit, nisi quod illū in Susa cum sex millibus Ægyptiorum quos ipse delegit, telegauit. Sed &

1 Smerden Cyri perpetuo Herodotus nominat. 2 Videndus de his Stephan. & Strabo. 3 Spitacen supra. 4 regnum a-
 deptus, patris mox corpus per B.e. in Persam sepeliendum misit: 5 Izabates 6 enim 7 ducebat, quem & superauit, cum ei
 Comb. 8 Izabaten
 § 1 Max. Marg. Ἰξαβάτης 2 id est ἑσθλάτῳ. Num. 21. v. 35. Deuter. 2. v. 34. Hesych. sed ἑσθλάτῳ Ζοσίμ. D.H. ad pag. 47. Phot.
 in illa Theoph. Simocati verba ἑσθλάτῳ λαβοί.

VIII

IX

& 1 Per-

x & Perfarum viginti. Quidam autem magus cui nomen erat ² Sphendadati, quum fuisset ob delictum verberibus à Tanyoxarce cæsus, accedit ad Cambysem, & apud eum fratrem Tanyoxarcem accusat, eum ipsi infidias moliri dicens: argumentum etiam rebellionis addens, quod, si vocaretur, non veniret. Cambyses igitur fratrem ad se venire iubet. ille vero aliquo negotio detentus, profectiorem distulit. Tunc vero magus eum audacius criminari. At mater Amytis ³ verba magi suspecta habens, Cambysem filium ne fidem haberet mago, admonebat. at rex se nõ credere fingebat: quum tamen maximopere crederet. Quum autem tertium à Cambyse frater esset accersitus, venit: ipsumque frater amplexatus est, quum nihilominus de illo interficiendo cogitaret. sed hanc cogitationem ad exitum inscia Amyride perducere conabatur. id quod perfectum est. nam magus consilium cum rege communicans, hunc dolum machinatur: Quum ipse Tanyoxarci esset simillimus, consilium regi dat vt ipsi tanquam falso fratris regis accusatori, caput abscindi coram omnibus iubeat: clam autem Tanyoxarcem interfici imperet. quineriam illius vestem sibi indui magus postulat, vt ex ipso vestitu Tanyoxarces esse iudicaretur. atque hæc fiunt. ⁴ nam hausto sanguine taurino interficitur Tanyoxarces: at magus illius veste induitur, & Tanyoxarces existimatur: diuque latet omnes præter Artosyran, Bagapatem & Izabatem. his enim folis rem Cambyses aperire ausus est. Cambyses autē Labyzo qui primus erat inter Tanyoxarcis eunuchos, & aliis ad se vocatis, magum illa veste indutum, ostendit sedentem, dixitque, Hunc esse Tanyoxarcem existimatis? Labyzus vero miratus, Quem alium, dixit, esse putemus? Adeo propter similitudinem magus latebat. Mittitur ergo ad Bactrios, & omnia non secus ac si Tanyoxarces esset, administrat. Post annos vero quinque, res tota declaratur Amyti per Tibetheum eunuchum, quem magus verberauerat, petitque Sphendadate à Cambyse: qui dare noluit: quamobrem ⁶ illa eum execratur & hausto veneno moritur. Sed contigit vt sacrificante Cambyse, quum victimæ

Περσῶν ὅτι δύο. ¹ Μάγος δὲ ὤν ² Σφενδαδάτης ³ ὄνομα, ἀμύθησας καὶ μασιγῶντες ὑπὸ Τάνυοξάρκου, ἀφικνεῖται πρὸς Καμβύσιον, ἐνδραβᾶλλον ἀδελφὸν Τάνυοξάρκου ὡς ὅτι βουλοῦντο αὐτῷ καὶ σημειῶν ἐδίδου τὴν ἀποστασεως, ὡς εἰ κληθεῖν ἔλθειν, ὅτι ἀνέλθοι. δηλοῖ τῶν ὄνομα Καμβύσης ἔλθειν ἀδελφὸν ὅτι, χρείας δῆλως ἀπαιτούσης μῦθον, ἀνέβητο. παρρησιαζέται τῆς ἀδραβόλας πλέων ὁ μάγος. Ἄμυτις ὅτι ἡ μήτηρ τῆς μάγος ὡς ἡ ὑπονοῦσα, ἐνοῦνται Καμβύσιον ὅτι ἡ μήτηρ αὐτῆς, ὅτι ὑπεκρίνετο μὴ πείθεσθαι, ἐπειθετο ὅτι μάγισσα. ἀπεμύθησεν ὅτι τὸν Καμβύσιον πρὸς τὸ ἀδελφόν, ὅτι ἀγίνεται, καὶ ἀποστρέφεται μὴ αὐτὸν ἀδελφός, ὅτι ἐν δὲ ἡπίον ἀνελεῖν ἐμελέτα. κρύφα ὅτι Ἄμυτις εἰς πρῶτον ἀγαγεῖν τὴν μελέτην ἔσπευδε. καὶ λαμβάνει πέρας ἡ πρῶτος, ὅτι ἄρα τοῖς μάγος βουλῆς τῆς βασιλεῖς κοινωσαν, βουλοῦντο τοῦτον ὁμοίως ἡ αὐτὸς ὁ μάγος κάρτε τῆς Τάνυοξάρκου. βουλοῦντο τοῖς ἀδελφοῦ αὐτὸν μὴ ἐν τῷ φανερωῖ, ὡς δὴ τὸν ἀδελφοῦ βασιλέως κατὰ τὸντα, ὅτι κεφαλῶν πρὸς τῶν ἀποτμηθῆναι, ἐν δὲ τῶν κρυπτικῶν ἀναρεθῆναι Τάνυοξάρκου, καὶ τὸ ἐκείνους ὅτι ἀμφιαθῆναι τὸ μάγος ὡς καὶ ὅτι ἀμφιάσματι νομίζεσθαι Τάνυοξάρκου. καὶ γίνεται αὐτῶν. ἀματι γὰρ τῶν ὄνομα, ὅτι ἐξέπειν, ἀναρεθῆναι Τάνυοξάρκου. ἀμφιάζει ὅτι ὁ μάγος, καὶ νομίζεσθαι Τάνυοξάρκου. καὶ λαμβάνει πέρας ὅτι πολὺν χρόνον, πλὴν Ἀρτασίρα καὶ Βαγαπάτου καὶ Ἰζαβάτης. τούτοις γὰρ μόνοις Καμβύσης ἐδάρρυσεν πλὴν πρῶτον. Λάβυζον ὅτι ἡμαρρένων τῶν πρῶτον οἱ ἦσαν Τάνυοξάρκου, πρῶτον δὲ πρὸς καλεσάμενος ὁ Καμβύσης, καὶ ὅτι δῆλως, ὑποδείξας τὸ μάγος ὡς ἐρηματῶν κατὰ τὸν ὄνομα, τούτον (ἐφη) νομίζετε Τάνυοξάρκου, ὁ δὲ Λάβυζος, θαύμασας, καὶ ἵνα δῆλον, ἐφη, νομοδιδόν, τοσοῦτον ἐλατῶσανε τῆ ὁμοιότητι ὁ μάγος. ἐκπέμπε ὅτι οὐκ εἰς Βακτερίους, καὶ πρῶτον πᾶσι ὡς Τάνυοξάρκου. πέντε δὲ ἐνιαυτῶν διήγοντων, μιλύεται ἡ Ἄμυτις ὅτι δρεμα δὲ τῆς τῆς ἡμαρρένος, ὅτι ὁ μάγος τυπήσας ἐτύγχευε. καὶ αἰτεῖ τὸ Σφενδαδάτην πρὸς Καμβύσιον. ὅτι δὲ δίδωσιν. ἡ ὅτι ἐδραβᾶται, καὶ πρὸς τῶν φάρμακων, ὅτι ἐδίδωσιν. ἡ ὅτι ἐδραβᾶται, καὶ πρὸς τῶν φάρμακων.

xii ¹ Perseptem, cum duobus viris. ² Smerden magum constanter Herodot. vocat. ³ id quod erat de mago suspicata, ⁴ Venenosum enim esse docent medici: sed non alio veneno extincti Midas, Themistocles, alij. vide Ptolem. Hephæstionis excerpta apud Photium. ⁵ Izabaten. ⁶ diras illi imprecata

¹ al. μάγος. ² Μακ. Μάγος. ἐπὶ οὐδὲν ἐπιλείπει ὁ μῦθος. ³ l. Βαγ. καὶ Ἰζαβάτου. at C. Vatio. Ἰζαβάτου. D. H. Hhh 3

σφαζομένων αιμα εν σπέρρει και αθυμει. και
 υικτει αυτω η Ρωξαιη παιδιον ακεφαλον. και
 πλεον αθυμει. και ④ μαζι λεγεισιν αυτω πτω
 τω τερατων δηλωσιν, οτι ου καταλειψι της ερ-
 χης Δι' αδοχον και εφισταται αυτω η μητηρ εν
 νυκτι, απειθοσα της ματαιφονιας και πλεον αθυ-
 μει. αφικόμενος δε εις Βαβυλωνια, και ξεων ευρα-
 ειον μαχαίρα, Διατειθης χαιεν, παύ ⑤ μηθον
 εις ⑥ μω, και ενδεκαταμος τελυτα, βασιλυσσας
 δυοιν δεοντα εικοσι.

ει γαρ
 παλ. D.H.

Βαγαπατης δε και Αρτασυρας, ωριν η Καμ-
 βυσης τελυθησει, εβουλυσαν η βασιλυσσασ ⑦
 μαζην. και εβασιλυσαν, εκεινου τελυθησαν-
 τος. λαβων δε ⑧ Καμβυσου σωμα ⑨ Γξαβατης η-
 λυ εις Περσας. τω μαζην δε βασιλυσσαντος εω

Γξαβατης
 hic D.H. &
 alterum ad
 oram.

4 ονομα πτω Ταυοξαρκου, ηκεν Γξαβατης εν Περ-
 σιδος, και κετειπων τη στρατια παση, και Δριαμ-
 βυσας ⑩ μαζην, κατεφυγη, εις ⑪ ιερων εκειθεν
 τε συλληφθεις απετμηθη. 2 Εν τωθεν εστα
 τω Περσων επισημοι σωετηρο αλληλοισ κτ ⑫

Νοροδ. D.
 H.
 Βαριος. D.
 H.

μαζην, Ονοφας, Ιδερνης, ⑬ Νοροδαβατης, Μαρ-
 δονιος, ⑭ Βαριος, Αρταφερνης και Δαρειος Υσα-
 ασεω. ουταν δηηλοισ τειεις δοντων, προςλαμ-
 βανεται και ο Αρτασυρας, εστα και ο Βαγαπατης,
 οστας κλεις πασας τω βασιλειων ειση. και εισηλ-
 θυντες Δι' ⑮ Βαγαπατου ο εστα εις ⑯ βασιλεια,
 βυσισκεισιν ⑰ μαζην παλλακη Βαβυλωνια συ-
 καθυδδοντα. ως δε ειδεν, αιεπηδονσε και μηδεν
 θυρων τω πολεμικω οργανων, (πρωτα γαρ ο Βαγα-
 πατης λαθρα εω εξηγαγε) διφρον χυσειον σω-
 τειψας, και λαβων ⑱ ποδα, εμαχετο και τελος, κα-
 τακνηθεις ετω τω εστα, απεθανε, βασιλυσσας
 μωσας εστα.

Βασιλυει ⑲ τω εστα ο Δαρειος, 3 τω ιππου,
 και σωεκειρο δηηλοισ, ⑳ ωφτου, μηχρηνηνι
 και τεχηη, ㉑ οπω ο ηλιος προς αιατολας εηηρο,
 χρεμετισαντος. αγατα τω Περσας εορτη της μα-
 ρφονιας, καθ' ω ㉒ Σφενδαδατης ο μαζης ανηρη-
 τα. Δαρειος προς τασει τω φον εαυτω κατασθια-
 αδιωαι εν τω δισσω ορει και κατασθια ζεται. 40
 οπιθ-

ωφτου μ.
 D.H.
 επει δ' ο
 D.H.

Sic & D.
 H. hic.

tut. Hic Darius sepulcrum sibi extrui in 7 duplici monte iubet, atque id extruitur:

1 qua sane ex re animo concidere cepit. ac magis etiam postea, quando ei Rox. car. cap. pu. pep. & magi renunciarunt, &c.
 2 & vero post illius mortem detulere. (regnum sc.) 3 Izabates 4 illustres 5 Norodabates, Ma. Barifes, &c. 6 He-
 rodotus l. 3. & Agathias l. 2. 7 bicipiti. Lege Persepoleos areis descriptionem apud Diod. Sicul. lib. 17. Biblioth. ubi βασιλικὸν εἶ, hunc
 locum vocat. Potentiores autem in montibus fere sepeliri solitos, multa veterum scriptorum testimonia docent.
 8 1 Melius πελοπίου & v. sequi. pro βασιλυσσασ legendum puto βασιλυσσασ. nimirum ο μαζην. nam illos duos regnasse, falsum com-
 perietur. H.S. 2 Aut addendum τω κεφαλω, aut subaudiendum puto βασιλυσσασ. 3 Herodot. Thalia, & Themist. orat. 12. επαυκας δε
 αυπεκατα, εχ' ωσπου χριματιε αυτω, εεπηρ Δαριω. 4 δε κωη. sic legendum in editis, id est, σεκασφαιη, non κωη σεπιου, εεπηρ Φαμμηη.
 D.H.

sed quomodo
 & a parva
 tem parva
 ceciderunt
 cedentes q
 lud con
 fines l
 rio ma
 heban
 ta capu
 riamen
 uenit Scy
 naq; cap
 cum tigi
 remorum
 Compre
 Scythar
 suo fratre
 nus in vi
 Scythar
 ras Dario
 milite ip
 octingent
 et), & B
 etis, adve
 quindecim
 est: libique
 quum Scy
 rius ponere
 soluit ante
 tus: quatu
 minum mil
 cit. Darius
 fillet, domi
 combuisti: qu
 regionem hanc
 tentaverunt &
 fiens, in hanc
 tuera, euenit
 to rediens &
 oms, in hanc
 ci apud Ma
 curia, vnde qu
 Duen occidit
 tibus Persis
 rem ad Persas
 ris factis, qu
 laborasset, p
 ante regnum
 & triginta reg
 sepulcro Dario

sed quum id videre cuperet, à Chaldaeis & à parentibus prohibetur. Quum autem parentes eius ascendere voluissent, ceciderunt atque interierunt: quum sacerdotes qui illos sursum trahebant, illud conspicati & inde timore correpti, funes laxassent. Quæ res ingentem Dario maerorem attulit: & illis qui eos trahebant, numero quadraginta, amputata capita fuerunt. Darius præterea Ariaramnem Cappadociæ satrapam aduersus Scythas proficisci, & viros feminasq; captiuos abducere iubet. Ille autem cum triginta nauibus quinquagenarum remorum traiciens, id exequutus est. Comprehendit autem & fratrem regis Scytharum Masagetem, quum cum à suo fratre ob male administratum munus in vincula coniectum inuenisset. At Scytharces Scytharum rex, iratus, litteras Dario scripsit contumeliosas: & similiter ipsi responsum est. Darius tandem octingentorum millium exercitu coacto, & Bosphoro Istroque ponte iunctis, aduersus Scythas profectus est, & quindecim dierum itinere progressus est: sibi que mutuo arcus miserunt. Sed quum Scythici validiores essent. Darius pontes transiit, atq; festinanter dissoluit antequam totus transiret exercitus: quare Scytharces octoginta illa hominum millia in Europa relicta, interfecit. Darius vero, quum pontem pertransisset, domus templaq; Chalcedonenfium combussit: quoniam pontes qui versus regionem suam spectabant, dissoluere tentauerant, & aram, quam Darius transiens, in honorem Iouis diabatery statuerat, euerterat. Datis autem ex Ponto rediens & Medicum exercitum ducens, in insulas Græciamque populabatur: cui apud Marathonem Milciades occurrit, vicitque barbaros: & ipse quoq; Datis occubuit, eiusque cadaver perentibus Persis denegatum est. Darius autem ad Persas reuersus est, vbi celebratis sacrificiis, quum triginta dies morbo laborasset, mortuus est: qui annos ante regnum vixerat, & annos vnum & triginta regnauerat. Obiit etiam diem suum Artasyras. Bagapates autem, quum sex annos sepulcro Darii affedisset, mortuus est.

XVI

XVII

XVIII

XIX

ἔπιθυμήσας δὲ ἰδεῖν αὐτὸν, ὑπὸ τε τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν γυνέων κωλύεται. Ὁ δὲ γυνεὺς ἀνελεῖν βουληθέντες, ὅτι ὁ ἱερεὺς ἴδον ἀνέλκοντες αὐτοὺς, καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ φοβηθέντες ἀφῆκαν τὰ ὄφθαλμα, ἔπεσον καὶ ἐτελεύτησαν. καὶ ἐλυπήθη Δαρεῖος λίδρι καὶ ἀπετυμήθησαν αἱ κεφαλαί, τεσσαράκοντα ὄντων τῶν ἀνέλκοντων. Ὅτι ἔπιτάσσει Δαρεῖος Ἀειράμνη τῶν σατραπῶν Κατωπαδονίας, ὅτι Σκυθῶν Διαβίωαι, καὶ ἀνδρας καὶ γυναῖκας ἀγχαλωῖσαι. ὁ δὲ, Διαβας πεντηκόντες ἄνδρας, ἡγχαλωῖσε. σιπέλαβε δὲ καὶ ἀδελφὸν τῆ βασιλείως τῶν Σκυθῶν Μαρσαγῆτιν, ὅτι κακῶσι θυρῶν τῶν οἰκείου ἀδελφοῦ δεδεμένον. Ἐκ Σκυθάρκης δὲ ὁ Σκυθῶν βασιλεὺς ὄργιστος ἔγραψεν ὑβρίζων Δαρεῖον καὶ ἀντιγράφη αὐτῶ ὁμοίως. Ἐγράθη δὲ ἀγίρας Δαρεῖος, ὁγδοήκοντα μυριάδας, καὶ ζυξίας Βόασπον καὶ Ἰστρον, διέβη ἔπι Σκυθῶν, ὁδὸν ἐλάσας ἡμερῶν ἰε. καὶ ἀντιπεμπον ἀλλήλοισ τῶ ξα. ὅτι κερτέρεα δὲ ἰω τῶ τῶ Σκυθῶν. καὶ φθῶν Δαρεῖος διέβη τὰς γεφυρώσεις καὶ ἐλυσε ἀπὸ τῶν περὶ τὸ ὄλον Διαβίωαι ἑγράθημα καὶ ἀπέθανον ὑπὸ Σκυθάρκου ἡ καταλεφθέντες ἐν τῇ Εὐρώπῃ, μυριάδες ὀκτώ. Δαρεῖος δὲ πῶν γεφυραν Διαβας, Χαλκηδονίων οἰκίας καὶ ἱερα ὀνέωρησεν, ἐπει τὰς πῶν αὐτοῖς γεφυρας ἐμελέτησαν λύσαι καὶ ὅτι βωμόν, ὃν περὶ Δαρεῖος κατέτετο ἐπὶ ὀνόματι Διαβαθείου Διός, ἠφανίσαν. Δάτις δὲ ἐπὶ τῶν ἐκ Πόντου, καὶ τῶ Μηδικῶν τῶν ἡγυμῆτος, ἐπὶ τῶν νήσους καὶ πῶν Ελλάδα. ἐν Μαρεθῶνι δὲ Μιλτιάδης ὑπὸ δουλιάζει, καὶ νικᾷ τῶν βαρβάρους, καὶ πῶν καὶ αὐτὸς Δάτις. καὶ ὁ δὲ τῶ σῶμα Πέρσαις ἀτησαμῆοις ἐδόθη. Δαρεῖος ἔπι τῶν Πέρσαις, καὶ ἡύσας, καὶ ἡμέρας νοσῶντας λ', τελευτᾷ ζῆσας μὲν ἔτη β' πῶ τῶ βασιλείας, βασιλεύσας δὲ ἔτη λ'. ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀρτασύρας. καὶ ὁ Βαγαπάτης ἔπι τῶ σῶμα Δαρεῖος τῶν τῶν ἔτη ζ', ἐτελεύτησε.

¹ D. H. ² D. H.

³ D. H.

⁴ D. H.

⁵ D. H.

⁶ D. H.

⁷ D. H.

⁸ D. H.

1 ad serpentum aspectum funes territi remisissent. 2 Ariaramnem. 3 Masagetem, 4 ob illata mala 5 Iancrum nominat Iustin. lib. 2. 6 Bosphoro. 7 De arcu ab Aethiopum rege sic ad Cambysen misso lege Herodot. lib. 3. post init. 8 Scythicus validior esse deprehenderetur, fugiens per pontes Darius, fest. eos. 9 apud ipsos erant. 10 Solenne quippe gentibus fuit, transiit casus a dijs sacrificare. Sic Lucull. apud Plur. Euphrati taurum fecit. 11 ut Ponticae praefat classi, inf. 12 Marathonica pugna nihil unquam celebratum magis, ecc. ad eam describendam occupatis doctorem ingenijs, Plur. teste. 13 cum annos vixisset ante regnum XII, post regnum aditum trig. & vn. 14 Septem. § 1 In veteri libro inter ἴδον τῶν ἰνferum erat superne ὄψεσ. sed locus hic neque emendari, neque intelligi nisi ex aliorum historia potest. H. S. 2 Σκυθάρκης, ἔπι in marg. Σκυθάρκης. Max. Marg. 3 In altero exemplari, non sine magno errore, scriptus est inusitato modo numerus εἰ, pro quo hic ἰβ'. ubi etiam mendum esse quis suspicari possit. H. S.

A'ρταπάνος
D.H.

Βασιλεύει Ξέρξης ο υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ἀρταπόμος ὁ
Ἀρτασίω παῖς ἦν διωλὸς πατρὸς αὐτοῦ, ὡς ὁ
πατὴρ πατρὸς αὐτοῦ πατεῖ, καὶ Μαρδόνιος ὁ παλαιός.

A'ρτασίω
N.τακάς

A'μυστρίν
& A'μυστρίν

ἡμαρρένων ἢ μέγιστον ἠδυνάτω Νάτακας, γαμει
ἢ Ξέρξης Ὀνόφα θυγατέρα Ἀμιστρίν, καὶ ἦν
αὐτῷ παῖς Δαρειῶς καὶ ἑτεροῦ μὲν δύο ἔτη, Ἰσα-
κῆς, καὶ ἐπὶ Ἀρταξέρξης καὶ θυγατέρες δύο, ὧν ἡ μὲν,
Ἀμυτίς, καὶ τὴν ὀνομασίαν τῆς μάμμης ἢ ἢ, Ρόδου-
γυνή. Ὁ δὲ δὴ Ξέρξης στρατὸν ἔπει ἐπὶ τῶν Ἐλ-

Καρχιδ.
D.H.

λίνας, ὅτι τε Ἰαλιεῖς καὶ Χαλκηδόνιοι λῦσαν τὸ γέφυρον (ὡς
ἦδη εἴρηται) ἐπειρᾶθησαν καὶ ὅτι τὸ βωμόν ὃν ἔστησε
Δαρειῶς, καὶ γαίλων, καὶ ὅτι Δάτιν Ἀθηνῶσι ἀνείλυν, καὶ
ὅσοι τὸν νεκρὸν ἔδωσαν, πρὸς τὸν ἦεν Βαβυλωνίαν
ἀφίκετο, καὶ ἰδεῖν ἐπέθυμυσε Βελιτάρᾳ τῶν Ἰσθμίων, καὶ
εἶδε Διὰ Μαρδόνιον καὶ τὸ πύελον ἐλαίᾳ ὅσα ἴσχυ-
σεν, ὡς περὶ ἐγγύρατοιο, πληρῶσαι. Ἐξελθὼν
Ξέρξης εἰς Ἐκβατόρα, καὶ ἀπέλεται αὐτῷ ἀπό-
στασις Βαβυλωνίων, καὶ Ζωπύρου τῶν στρατηγῶν αὐ-

20

τῶν ἰσθμίων ἀνείλεται. Ἔπειτα ἐπὶ τῶν φη-
σὶ Κτησίας, ἐοῦχ ὡς Ἡρόδοτος ἀπὸ τῶν Ζωπύρου
ἐκείνος λέγει, πλὴν ὅτι ἡμίονος αὐτῷ ἔτεκεν. ἐπεὶ
τὰ γε ἄλλα Μεγαβύζου εἰς λέγει Διὰ τῶν Ἰσθμίων
αὐτοῦ, ὅς τινος γαμβροῦ ἐπὶ τῆς θυγατρὶ Ἀμυτί, τῶν
Ξέρξης.

20

Ἔπειτα μὲν ἦλθε Διὰ τῶν Μεγαβύζου Βα-
βυλωνίαν, δίδωσι ἢ αὐτῷ Ξέρξης ἄλλα τε πολλὰ, καὶ
μύλιον χρυσοῦ, ἔξ ἑλκίου τῶν Ἰσθμίων ὀμιμώτατον
τῶν βασιλικῶν δώρων τῶν Πέρσας ἔστι. Ξέρ-
ξης ἢ σωμαγείρας ἢ στρατιᾶν Περσικῶν, ἀνδρῶν τῶν
ἀρμάτων, ὄγδοήκοντα μυριάδας, καὶ τεττακίσις χιλί-
ας, ἠλθων ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, ζυγίς τινος Ἀβυδόν.

30

Δημάρατος ἢ ὁ Λακεδαιμόνιος πρὸς ἡμᾶς ἦδη
πρὸς τὸν, ἐστω αὐτῷ ἐν τῇ Δαβασί, ἐσπεύγει
τὸ εἰς Λακεδαιμόνα ἐφόδον Ξέρξης ἢ προσβάλλει
ἐν Θερμοπύλαις Λεωνίδα τῶν στρατηγῶν τῶν Λα-
κεδαιμονίων, δι' Ἀρταπόμου, ἔχοντος μυρίους. καὶ
κατεκόπη τὸ Περσικὸν πλῆθος, τῶν Λακεδαιμονί-
ων δύο ἢ τριῶν ἀναιρεθέντων. εἶτα προσβαλεῖν κε-
λεύει μὲν δι' ἑσπεύγειν ἐπὶ τῶν κακίων. εἶτα
μαστίζω ἢ ἐπὶ τῶν πολεμίων καὶ μαστιζόμενοι, ἐ-

40

λίμην ἰνιit, in quo magna Persarum caesa est multitudo, ex Lacedaemoniis tantummodo duobus aut tribus interfectis. Postea viginti millia in aciem educi iubet: qui & ipsi superantur. Quum autem verberibus etiam caesi ut actiores ad pugnam redderentur, nihilo-

Régnat Xerxes filius eius, apud quē xx Artapanus Artasyrae filius maximam obtinet auctoritatem, quemadmodum eius pater apud patrem regis obtinuerat, itemque Mardonius antiquus. Ex eunuchis autem plurimum apud eum poterat Natacas. Xerxes uxore ducit Onophæ filiam Amistrin, ex qua filium suscipit Dariam: & post biennium, alterum, Hytaspem nomine: & praeterea 3 Artoxerem: duasque filias, quarum una, Amytis, nomine auiae, vocatur: altera, Rhodogune. Xerxes adversus Græcos expeditionem suscepit, quod Chalcedonenses pontem solvere conati essent, (quemadmodum iam dictum est) & aram à Dario erectam diruissent: quodque Datin Athenienses interfecissent, neque cadaver eius dare voluissent. Primum igitur Babylonem profectus est: & Belitanæ videre sepulcrum exoptavit: viditque opera Mardonii adiutus: & urnam olei non potuit, quemadmodum scriptum erat, implere. Inde Ecbatana profecto, defecisse Babylonios, & Zopyrum suum ducem interfecisse, nunciatur. In hunc modum de his loquitur Ctesias, non quemadmodum Herodotus. nam quaecunque hic de Zopyro, (nisi quod mula ipsi peperit) ille à Megabyzo facta scribit, qui Xerxis gener erat, quum filiam eius Amytin uxorem duxisset. Ita Babylon capta est per Megabyzum: cui Xerxes, praeter alia multa, molam auream sex talenta pendentem donavit, quod apud Persas omnium regionum munerum est pretiosissimum. Xerxes autem, Persico exercitu coacto, qui ex millibus octingentis constabat, praeter currus, instructis etiam mille triremibus, in Græciam profectus est: Abydumque ponte iunxit. Ad eum Demaratus Lacedaemonius tum primum accessit, & cum illo traiecit, eumque ab inuadenda Lacedaemone prohibuit. Xerxes porro per Artapanum quindecim millia ducentem, apud Thermopylas cum Leonida Lacedaemoniorum duce pra-

1 ille priscus. e παλαιῆ, quem Maiorem etiam dixeris. 2 Xerxem & Amistrin Scaliger Assuerum & Estherem interpretatur, quod Nic. Serarius confutat. 3 Artaxerx. 4 Rhodogunes cuiusd. Persica imaginem habes apud Philostratum lib. 2. Icon. 5 Aelian. lib. 13. περὶ τῶν κακίων. 6 sex talentorum pondo. 7 cum Abydum ponte iunxisset, in Gr. copias duxit. 8 & ne Lacedaemona rex inuaderet, impediuit. 9 decem mil.

minus

XXIV

minus victi fuissent, quinquaginta milia iubet educi: & quum nihil proficeret, bellandi finem fecit. Sed Thorax Thessalus, & apud Trachinienes potentissimi Calliades & Timaphernes cum exercitu aderant: quos Xerxes quum vocasset, unaque Demaratum & Hegian Ephesium, Lacedaemonios nulla ratione vinci posse, nisi circumdarentur, intellexit. Perfarum itaque quadraginta milia, quum duo illi Trachinienes per inuia eos duxissent, Lacedaemonios a tergo adoriuntur: qui circumdati, omnes ad unum fortiter pugnantes occubuerunt. Rursus Xerxes aduersus Plataenses exercitum centum & viginti millium mittit, & Mardonium eius ducem constituit. Qui autem Xerxem in Plataenses concitabant, erant Thebani. Mardonio occurrit Pausanias Lacedaemonius, trecentos Spartanos & mille accolae, ex aliisque urbibus sex millia secum ducens. Ibi superato exercitu Perfarum, Mardonius vulneratus aufugit. Hic Mardonius quum a Xerxe ad diripiendam Apollinis aedem missus esset, ingruente ingenti grandine oppressus moritur: quae res Xerxi maximum maerorem attulit. Is cum suis copiis Athenas proficiscitur: sed quum Athenienses armatis centum & decem triremibus ad Salaminem fugissent, urbem vacuam capit, quam incendit, praeter arcem. in ea enim etiam aliqui relictii pugnant: tandemque quum & illi noctu fugissent, illam etiam noctu combufferunt. Xerxes autem quum inde ad angustissimum Atticae locum, Heraeleum appellatum, venisset, aggerem Salaminem versus ducere coepit, pedestri itinere ad eam traicere cogitans. Sed consilio Themistoclis Atheniensis & Aristidis, sagittarii ex Creta accersuntur, ac veniunt: deinde bellum nauale Perfarum & Graecorum geritur. Persae naues habebant plusquam mille, ducemque Onophan: Graeci vero septingentas. Graeci tamen victores euadunt: & quingentae naues Perfarum profligantur: & fugit Xerxes consilio rursus & arte Aristidis atque Themistoclis. In reliquis vero omnibus praелиis ceciderunt Perfarum centum & viginti milia. At Xerxes, quum in Asia traiecisset, & Sardis proficisceretur, misit Megabyzum ut templum Delphicum diriperet:

XXV

πὴν ἡπείρου. τῆ δ' ὑπερβία κελυβὴ μέγα θάλασσα, μὲν πεντακισμυρίων καὶ ἐπὶ ἑξήκοντα ἑνὶ ἡμέρῃ ἐλυσε ὅτε τὸν πόλεμον. Ἐπὶ τῷ ὄρει Θεσσαλός, καὶ Τραχινίων Ὀδυσσεύς, Καλλιάρχης καὶ Τιμαφέρνης παρῆσαν στρατιὰν ἔχοντες. καλέσας δὲ Ξέρξης τῶν τε καὶ Δημάρατον καὶ Ἡγίαν Εὐφείων, ἐμάτην ὡς ἔσται ἀνιήθηται. Λακεδαιμόνιοι εἰ μὴ κυκλωθῆσαν. ἠγρομένων δὲ τῶν δύο Τραχινίων ἀπὸ δυσβάτους στρατός Περσικός διεπήλυθε, μυριάδας τεσσάρων καὶ ἑξήκοντα γίνονται τῶν Λακεδαιμόνιων, ἔκκυκλωθέντες ἀπέθανον μάχῃ ἀνδρείως ἀπόρτες. Ξέρξης δὲ πάλιν στρατὸν πέμπει πρὸς Πλαταίων, μυριάδας ἑβήκοντα ἠγρομένων ἀπὸ Μαρδόνιον ὅπως ἴσασ. Θηβαῖοι δὲ ἠσχυροὶ πρὸς Πλαταίων τὸν Ξέρξην κινδύνους. ἀνιστρατὸν δὲ Πausanias ὁ Λακεδαιμόνιος, τριακοσίοις μὲν ἔχων Σπάρτης, χιλίοις δὲ τῶν ἑλλήνων, οὐ δὲ τῶν ἀλλοτρίων πολέων χιλιάδας ἑξήκοντα. καὶ νικᾷται κατὰ κράτος ἡ Περσική στρατιὰ, ἔκφυγε τεραυμαλιστὴς καὶ Μαρδόνιος. Ἐπὶ δὲ Μαρδόνιος πέμπεται συλησάμενος τὸν Ἀπόλλωνος ἱερόν ὅθεν ἔξελθὼν ἀπέφυγε, φησὶ, ἰσχυροὶ, χαλαρῆς δὲ πεσούσης παχείας ἐφ' ᾧ λίαν Ξέρξης ἐλυπήθη. Ξέρξης δὲ ἐπὶ αὐτὰς Ἀθῆνας ἐλαυνεῖ. καὶ Ἀθηναῖοι, πληρώσαντες ἑκάστον δέκα τετήρης, φεύγουσιν εἰς Σαλαμίνα. Ἐξέρξης τὴν πόλιν κενῶν ἀφείχεται, ἐμπύκνωσεν, πλὴν τὸ ἀκροπόλεως ἐν αὐτῇ γὰρ ἐπὶ πύξιν ὑπολειφθέντες ἐμάτην. τὸν κακείνων νυκτὶ φεύγοντων, κακείνων σωφλέξαν. ὃ δὲ Ξέρξης ἀπέθεν ἐλθὼν ὅτι τὸ φερότατον τῆς Ἀθῆνης, ὃ Ἡρακλῆον καλεῖται, ἐχώνυε χῶμα ἐπὶ Σαλαμίνα, περὶ ἧς αὐτὸν Διόδοτος ἔγραψε ὅτι βραχὺν βραχὺν δὲ Θεμιστοκλῆος Ἀθηναῖος καὶ Ἀειψίδου, τοξότου μὲν ἀπὸ Κρήτης παροισα λουῖται καὶ ἀφαιρῶνται εἶτα ναυμαχία Περσῶν καὶ Ἑλλήνων γίνεται. Περσῶν μὲν, ναὶς ἑξήκοντα ἑπτά χιλιάδας, στρατηγῶν δὲ αὐτῶν Ὀνόφα Ἑλλήνων δὲ, ἐπὶ τριακοσίας. καὶ νικῶσιν Ἕλληνας, καὶ ἀφαιρῶνται Περσικὰ πεντακῶσαι νῆες. καὶ φεύγει Ξέρξης, βουλήν πάλιν καὶ τέχνην Ἀειψίδου ἔκ Θεμιστοκλέους. ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἀπάσαις μάχαις ἀπέθανον Περσῶν ἑβήκοντα μυριάδας. Ξέρξης δὲ περσέσας εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἀπελαυνῶν εἰς Σαρδεῖς, ἐπέμπει Μεγάβυζον ὅς ἐν Δελφοῖς ἱερόν συλησάμενος

XXVI

XXVII

XXIV
XXV
XXVI
XXVII

1 quinquag. postidie mil. 2 Thessalus & Tracheniensium principes Call. [sic A.S. sed typographi vitio omissum credo Thorax.] 3 copiis cincti in orbem pugnare cogantur. 4 ducibus Tracheniensibus illis duobus, per inuia transgressi, 5 Xerxes 6 etiam illam exussit. 7 transire 8 & quingentas naues Persae amittunt: 9 omnibus hisce pr. 1 Max. Marg. ὁδὸς. 2 Max. Marg. ὄρειον. 3 Max. Marg. ἐμπύκνωσις. 4 Codex Bavaricus & Max. Margunij etiam ἐπιόταται

Μάτακας ἐπεὶ δὲ σκείνος κήτεϊτο, ἀποπέλλεται ἢ Ματα-
 χῆς ὁ δύνουχος, ὑβρεῖς τε φέρων τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ
 πύματα συλήσων. καὶ δὴ οὕτως ποιήσας, πρὸς
 Ξέρξῳ ἑσέσχετο. Ξέρξης δὲ ἀπὸ Βαβυλώ-
 νος εἰς Πέρσας ᾤδρα γίνεταί, καὶ Μεγάβυζος κα-
 τὰ τῆς γυναικὸς τῆς ἰδίας Ἀμυθίας, (ἢ θυγάτηρ, ὡς
 παρεῖρηται, Ξέρξου ἐτύγχευεν) ὡς μεμοιχθυμέ-
 νης, λόγους ἐκίνει. καὶ ἐπιτιμάται Ἀμυθίᾳ λό-
 γους ὑπὸ τῷ πατρὶ, καὶ ὑποχρεῖται σφραγι-
 σθῆναι. ἢ Ἀρτάπαρμος δὲ, μέγα ᾤδρα Ξέρξῳ δου-
 λῆτος, μετὰ Σπαμίτην τὸν ἡμιάρρενον, καὶ αὐ-
 τὸν μέγα δουρατῆρα, βουλοῦνται ἀνελεῖν Ξέρ-
 ξῳ καὶ ἀναγεῖναι. καὶ πείθοισιν ἢ Ἀρτοξέρξῳ ἢ
 υἱὸν ὡς Δαρεῖαῖος αὐτὸν ὀνειδέσθαι πᾶσι ἀείλει. καὶ
 ᾤδρα γίνεταί ἢ Δαρεῖαῖος ἀρξάνθρωπος ὑπὸ ἢ Ἀρτα-
 παρμου εἰς τὴν οἰκίαν ἢ Ἀρτοξέρξου, πολλὰ βοῶν καὶ
 ἢ ἀπὸ τῆς οἰκίας ὡς οὐκ εἶη φοιτῆς τῷ πατρὶ καὶ
 ἀποδιδόναι.
 Καὶ βασιλεύει ἢ Ἀρτοξέρξης, σπουδῆ ἢ Ἀρτα-
 παρμου. καὶ ἐπιβουλεύεται πάλιν ὑπὸ αὐτῷ, καὶ
 λαμβάνει κοινωνὸν τῆς βουλῆς Ἀρτάπαρμος Με-
 γάβυζον, ἢ δὴ λελυτῶν τῆς ἰδίας γυναικὸς
 Ἀμυθίας, ἀφ' ἧς τὴν τῆς μοιχείας ὑπόληψιν καὶ ὀρ-
 κῆς ἀλλήλους ἀσφαλίζονται. ἀλλὰ μὲν οὖν πύ-
 ματα Μεγάβυζος, καὶ ἀναρεῖται Ἀρτάπαρμος ὡς
 πρὸς ἐμῶν ἀναρεῖν Ἀρτοξέρξῳ καὶ γίνεταί πύ-
 ματα δὴ τῶν εἰρησμοῦ ὅτι Ξέρξῳ καὶ ἢ Δαρεῖ-
 αῖος. καὶ ἀπολλύεται πικρῶ καὶ κακίῳ θανάτῳ
 Ἀσπαμίτης, ὅς τινι κοινωνὸς ὅτι τοῖς φόνοις Ξέρ-
 ξου καὶ Δαρεῖαῖου σκαφύεται γὰρ, καὶ οὕτως
 ἀναρεῖται. μάχη δὲ γίνεταί μετὰ τὸ θάνατον Ἀρ-
 ταπαρμου, ἢ τε σωματικῶς αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων
 Περσῶν. καὶ πείθοισιν ἐν τῇ μάχῃ ὅτι τρεῖς τῶν
 Ἀρταπαρμου υἱῶν. τραυματίζεται δὲ καὶ Μεγά-
 βυζος ἰσχυρῶς καὶ θρῆναι Ἀρτοξέρξης καὶ ἢ Ἀ-
 μυθίας καὶ ἢ Ροδογυνῆ, καὶ ἢ μήτηρ αὐτῶν ἢ Ἀ-
 μιστρίσ. καὶ μόλις πολλῆ ἐπιμελείᾳ ὑπεσώζε-
 ται ἢ Ἀπολλωνίδου ἰατρῶν τῶν Κωῶν. Ἀφί-
 σαται Ἀρτοξέρξου Βακτρία, καὶ ὁ σατραπῆς ἄλ-
 λος ἢ Ἀρτάπαρμος καὶ γίνεταί μάχη ἰσοπα-
 λῆς καὶ γίνεταί πάλιν ἐκ δούτερον καὶ ἀέμου
 καὶ πρὸς ὅσον Βακτριῶν πινδύωντος, μετὰ Ἀρ-
 τοξέρξης, καὶ πρὸς χωρεῖ αὐτῷ πᾶσα Βακτρία.
 Ἀφί-

Μάτακας
 D.H.
 ἢ Ἀρτάπαρμος
 D.H.
 ἢ Ἀρτοξέρξης
 D.H.
 sic tamen
 hic & D.
 H. ut &
 post.
 Δαρεῖαῖος
 D.H.
 παρανομί-
 ας D.H.
 ἢ Ἀρτοξέρξης
 D.H. & sic
 semper per
 a in antep.
 ἢ Ἀπολλωνίου
 D.H.
 ἢ Ἀρτάπαρμος
 D.H. & sic
 etiam edi-
 tio H. Ste-
 phani pri-
 ma.

illoque id suscipere recusante, Maticas
 eunuchus iniuriam Apollini illaturus
 omniaque direpturus mittitur. Is con-
 fectis ita rebus ad Xerxem reuersus est.
 Xerxes ex Babylone ad Persas profici-
 scitur. At Megabyzus suam vxorem A-
 mytin (quæ filia Xerxis erat, quemad-
 modum iam dictum est) adulterii intin-
 mulat. quam ob rem Amytis à patre a-
 critet reprehenditur: at illa impudici-
 tiæ crimen à se remouet. Verum Atta-
 panus, qui plurimum apud Xerxem au-
 toritate valebat. cum Spamitre eunu-
 cho (qui & ipse plurimum apud eum
 poterat) de Xerxe interficiendo consi-
 lium agit: idque perpetrant, & Ar-
 toxerxi filio persuadent ab altero filio
 Dariæo patrem suum necatum esse: ad-
 duciturque Dariæus ab Artapano do-
 mum Artaxerxis, cum ingenti clamore
 se parricidam esse negans, is tamen ca-
 pite plectitur.
 Artoxerxes igitur Artapani o-
 pera regno potitur. sed idem Artapa-
 nus eius vitæ insidians, consilium su-
 um cum Megabyzo (qui iam ob suspe-
 ctam adulterii vxorem suam, maiore
 affectus erat) communicat, fidemque
 mutuo datam iureiurando firman. Sed
 re tota Megabyzi indicio prodita, Atta-
 panus ea morte qua Artoxerxes erat af-
 ficiendus, afficitur: atque adeo quæcun-
 que in Xerxem Dariæumque perpetra-
 ta fuerant, patefiunt. Aspamitres quo-
 que, qui cædis Xerxis ac Dariæi consci-
 us fuerat, acerbissimo genere mortis,
 adhibitis videlicet per scapham tormen-
 tis, plectitur. At post Artapani mortem,
 eorū qui cum illo coniurarant, & Persa-
 rum aliorum pugna oritur, in qua ca-
 dunt tres Artapani filij, & grauiiter Me-
 gabyzus vulneratur. Quem casum Ar-
 toxerxes itemq; Amytis & Rhodogune
 ac ipsarum mater Amistris ingenti lu-
 ctu prosequuti sunt: atque adeo vix tan-
 dem hæc Apollonidis medicis Coi o-
 pera, summam adhibentis diligentiam,
 mortis periculo liberatur. Desciscunt
 ab Artaxerxe Bactra, aliisque item præ-
 fectus Artapanus: & æquo Marte pu-
 gnatur. Quum autem commissa iterum
 pugna, ventus in faciem Bactriano-
 rum spiraret, vincit Artoxerxes, & in e-
 ius ditionem vniuersa Bactria concedit.

XXIIX
 XXIX
 XXX
 XXXI

1 spondet se castam esse. 2 Artax. [sic semper] 3 Longimanus cognomento. 4 Paulo ante Spamitres dictus.
 5 acerbis in primis ac duro. Habes id à Plut. descriptum in vita Artaxerxa. mox à principio. 6 tandem tamen, et si agre ad-
 modum, insigni diligentia Apollonidæ Coi medici seruatus est. § 1 Max. Marg. Ἀρτάπαρμος. 2 Δαρεῖαῖος Max. Marg.
 3 Max. Marg. Δαρεῖαῖος. 4 Idem Ἀμυθίας. 5 In utroq; exemplari legitur hic Ἀπολλωνίος. at contra in ijs qui sunt cap. 41. utrun-
 que Ἀπολλωνίδης ἢ Ἀπολλωνίδου scriptum habet. H.S.

xxxii Deficit etiam Ægyptus, Inaro Lydio & altero Ægyptio defectionis autoribus: omniaque ad bellum pertinentia parantur. Athenienses quoque Inaro petenti quadraginta naues mittunt: & ipsemet Artoxerxes exercitum educere cogitat: sed, non ita consulentibus amicis, mittit Achæmenidem fratrem cum quadringentis millibus peditū, & octoginta nauibus. Confligit Inarus cum Achæmenide, Ægyptiique vincunt, atq; Achæmenides quum ab Inaro vulnus accepisset, moritur, eiusque cadaver ad Artoxerxem mittitur. Idem Inarus mari victor euadit, Charitimide magnum inde nomen consequuto, qui quadraginta nauium Athenis missarum nauarchus erat. Ex quinquaginta Persarum nauibus, viginti cum ipsis hominibus captæ, triginta² profligatæ fuerunt.

xxxiii Deinde aduersus Inarum mittitur Megabyzus, præter exercitum qui reliquus fuerat, alium ducens, qui ex ducentis hominum millibus constabat, nauibus autem trecentis, quibus Oriscus præerat. adeo vt præter naues reliqua multitudo quingentorum hominum millium esset. nam quum cecidit Achæmenides, centum hominum millia ex quadringentis quæ duxerat millibus, vna cæsa fuerunt. Pugnatur acriter, & vtrique multi, sed plures ex Ægyptiis, cadunt. Tandem Megabyzus Inarum in femore vulnerat, fugatque: & fortiter pugnantes Persæ victores euadunt. Inarus vero fugiens Byblum⁴ proficiscitur, (hec est munita vrbs in Ægypto) & cum

xxxiiii eo Græci quicumque in prælio & cum Charitimide cæsi non fuerant. Ægyptus præter Byblum partes Megabyzi sequitur: & quoniam Byblus expugnari non posse videbatur, Megabyzus cum Inaro & Græcis, quorum erant sex millia & amplius, fide data paciscitur, nullâ eos à rege iniuriâ accepturos, & Græcos domum quum liberet reuersuros.

xxxv Quum igitur Sartamen Ægypti præfectū constituisset, vna cū Inaro & Græcis ad Artoxerxem proficiscitur: cumque inuenit iratum Inaro vehementer, quoniam is fratrem Achæmenidem interfecerat. Megabyzus omnia quæ gesta fuerant narrat, & quomodo fide Inaro Græcisq; data Byblum cepit: atq; pœnam illorum pertinaciter deprecatus, efficitur voti compos. tandemque

Αφίσταται Αἴγυπτος, Ἰνάρος Λυδίου ἀδελφοῦ καὶ ἑτέρου Αἴγυπτίου τῶν ἀποστάσιν μελετήσαντος. καὶ διτρέπεται ἅπασαν τὴν πόλιν. πέμπουσιν καὶ Ἀθηναῖοι, αἰτησάμενοι αὐτῷ τεσσαράκοντα νῆας. καὶ μελετᾷ αὐτὸς Ἀρτοξέρξης ἐκστρατεύσασθαι. καὶ τῶν φίλων οὐ συμβουλεύοντων, πέμπει Ἀχαιμένιδην ἀδελφόν, τεσσαράκοντα μὲν μυριάδας ἐπαγέρμων στρατόμαχιον, νῆας δὲ πεντήκοντα. συμβάλλει πόλεμον Ἰνάρος πρὸς Ἀχαιμένιδην καὶ νικᾷσιν Αἴγυπτιοι, καὶ βάλλεται Ἀχαιμένιδης ὑπὸ Ἰνάρου, καὶ θνήσκει καὶ ἀποπέμπεται ὁ νεκρὸς αὐτῷ εἰς Ἀρτοξέρξην. ἐνίκησεν Ἰνάρος καὶ τὴν θάλασσαν, Ἰαριμίδου βυδοκλήσαντος, ὃς τῶν δὲ Ἀθηναίων τεσσαράκοντα νηῶν ἐξρημάλιζε ναυάρχους καὶ ἑκατὸν Περσῶν νηῶν, αἰμὲν εἴκοσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐλήφθησαν, αἱ δὲ λείπεσθαι. εἶτα πέμπεται κατὰ Ἰνάρον Μεγάβυζος, ἐπαγέρμων ἄλλο στρατόμαχιον πρὸς τὴν ἑσπέρην, μυριάδας εἴκοσι, καὶ νῆας τεσσαράκοντα ἄλλο πλήθος, ἑκατὸν μυριάδας. Ἀχαιμένιδης γὰρ ὅτε ἐπέσει, ἑκατὸν μυριάδας αὐτῶν, ὃς ὡν ἡγεμῶν, συνδιεφθάρησαν. ἦν δὲ μάχη κεραιαία, καὶ πίπτουσιν ἀμφοτέρωθεν πολλοί, πλείους δὲ Αἴγυπτιοί. καὶ βάλλεται Μεγάβυζος εἰς τὸν Ἰνάρον, καὶ τρέπεται καὶ νικᾷσιν Πέρσαι κατὰ κέρους φθάρθῃ πρὸς τὴν Βύβλον Ἰνάρος, (πόλις ἰσχυρὰ ἐν Αἴγυπτῳ αὐτοῦ) καὶ τῶν Ἑλλήνων ἢ μετ' αὐτῶν, ὅσοι μὴ ἐν τῇ μάχῃ καὶ τῶν Χερσιμίδου ἀπέθανον. Περιχωρεῖ δὲ Αἴγυπτος πρὸς Βύβλον πρὸς Μεγάβυζον. ἐπεὶ δὲ ἐκείνη ἀνάλωτος ἐδόκει, ἀπέδεται πρὸς Ἰνάρον καὶ τῶν Ἑλλήνων ἑξακισχίλιους ὄντας, καὶ ἐπὶ πρὸς τὸν Μεγάβυζον, ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν πρὸς βασιλέως λαβεῖν, καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅτε βούλοιντο, πρὸς τὴν οἰκίαν ἐπανελθεῖν. κατῆσαν δὲ τῆς Αἴγυπτου σατραπείῃ Σαρτάμαν, καὶ λαβὼν Ἰνάρον ἐπέσει Ἑλλήνων, πρὸς γίνεσθαι πρὸς Ἰνάρον καὶ διέσκει λίαν καὶ Ἰνάρου τεθυμωμένον, ὅτι ἀδελφὸν Ἀχαιμένιδην ἀπεκτονῶς εἶη. διηγείται ἅπαντα πάντα Μεγάβυζος, καὶ ὡς πίσει δούξιν Ἰνάρον καὶ τοῖς Ἑλλησιν, Βύβλον εἰληφέναι καὶ ἑξακισχίλιον λιπαρῶν βασιλέα πρὸς τῆς αὐτῶν σωτηρίας καὶ λαμβάνει. ^{αὐτῶν. D. H.}

1 alt. Eg. quodam. 2 periere. 3 viribus Persæ fortiores facti vincunt. 4 se recepit. 5 Sartaman.

¶ 1 Χαριμιίδου. Μακ. Marg.

Matacas
llaturus
is con-
tus est.
profici-
rem A-
quema-
erit infi-
patre a-
pudici-
Arta-
rem au-
re eunu-
apud cum
do confi-
, & Ar-
altero filo
m esse: ad-
apano do-
ti clamore
amen ca-
Arta-
Antapa-
filium lu-
ob fulpe-
mazore
fidemque
nant. Sed
lita, Arta-
es erat af-
quæcun-
perpetra-
ures quo-
i consci-
e mortis,
m tonē-
mortem,
& Persa-
qua ca-
iter Me-
afum Ar-
hodogone
ngenti lu-
eo vix tan-
cis Coi o-
iligentiam,
Defiscunt
e item præ-
Marte pu-
niffa iterum
Bactriano-
xes, & in e-
a concedit.

Deficit

γραφία D.H. ἔλαγεται τέλος τῆς στρατίας ὡς Ἰναρος καὶ Ἐλ-
 λῆνες ὁδὸν κακὸν πείσονται. Ἀμυτις δὲ ὑπὸ
 συμφορᾶς τῆς πατρὸς Ἀχαιμενίδου δεινὰ ἐποιεῖτο, εἰ μὴ ἡ-
 μισήσαστο Ἰναρον καὶ τὸν Ἐλλῆνας· καὶ ἀτείεται
 ταῦτα βασιλέα, ὃς οὐκ ἐβδίδωσιν· εἶτα Με-
 γάβυζον, ὃ δὲ ἀποπέμπεται. εἶτα, ἐπεὶ διώχλη
 ἦν, κατεργάσατο· καὶ πέντε πρὸς ἑλθόντων ἐ-
 τῆν, λαμβάνει Ἰναρον παρὰ βασιλέως καὶ τὸν
 Ἐλλῆνας, καὶ ἀνεστύρωσε μὲν ὅτι τρισὶ σαυ-
 ροῖς πεντήκοντα δὲ Ἐλλῆνων, ὅσους λαβεῖν ἴχυ- I O
 σε, τούτων ἔτεμε τὰς κεφαλὰς. Καὶ ἐλυπήθη
 λυτῶν σφοδρὰν Μεγάβυζος, καὶ ἐπέσθη καὶ ἡ-
 τήσατο ὅτι Συρίαν τινὲς αὐτῶν χώραν ἀπέναι. ἐν-
 ταῦτα λαθρα καὶ τὸν ἄλλοις τῶν Ἐλλῆνων πρὸς
 ἐπέμπε, καὶ ἀπέηκε καὶ ἀπέστη βασιλέως, καὶ ἀ-
 δεύξει μετὰ λίαν δυνάμειν, ἀγχι πεντηκίδεκα μυ-
 ριάδων, χερσὶ τῶν ἰσπῶν καὶ τῶν πεζῶν. καὶ
 πέμπεται Ὀύσιεις κατ' αὐτὸ σὺν εἴκοσι μυριά-
 σι. καὶ συνάσεται πόλεμος, καὶ βαλλοῦσιν ἄλλη-
 λους Μεγάβυζος καὶ Ούσιεις· ὁ μὲν, ἀκονίω, καὶ 2 O
 τυγχάνει Μεγάβυζου εἰς τὸ μῆρον, καὶ πτερώσκει
 ἀγχι δακτύλων δύο· ὁ δὲ ὡσαύτως ἀκονίω τῶν
 τῶν Ούσιεις μῆρον. εἶτα βάλλει εἰς τὸ ὦμον κα-
 κείνος πίνωει ἐκ τῆς ἵππου. καὶ πρὸς τὸν Με-
 γάβυζος πρὸς τῆσιν ἀναλαβεῖν καὶ πρὸς τῶν
 ἐπιπλόν δὲ πολλοὶ τῶν Περσῶν· καὶ ἐμάχητο ἀν-
 δρείως ὁ τῶν Μεγάβυζου παῖδες Ζώωνες καὶ
 Ἀρτύφιος. καὶ νίκη γίνεται Μεγάβυζῶ κερ-
 τὰ. καὶ ποιεῖται Ούσιειν ὀπιμελῆς, καὶ ἀπο-
 πέμπει τῶν ἀγχι τῶν ἀμύρων πρὸς Ἀρτοξέρξην. 3 O
 Πέμπεται δὲ κατ' αὐτὸ ἑτέρα στρατιά, καὶ Με-
 νοσάνης ὁ τῶν Ἀρταρίου παῖς. ὁ δὲ Ἀρταρίος,
 σατραπῆς μὲν Ἰνδοῦ Βαβυλωνίου, Ἀρτοξέρξου δὲ ἀ-
 δελφός. καὶ συμβάλλοισιν ἄλληλοις, καὶ φθύγει
 ἡ Περσικὴ στρατιά. καὶ 4 Μενοσάνης βάλλεται
 εἰς τὸ ὦμον ὑπὸ Μεγάβυζου· εἶτα εἰς τὴν κε-
 φάλῳ τοξόβεται οὐ κακίω. φθύγει δὲ ὁμοῦ αὐ-
 τὸς καὶ 5 μετ' αὐτῶν, καὶ νίκη λαμβάνεται
 Μεγάβυζῶ. Ἀρταρίος δὲ πέμπει πρὸς Με-
 γάβυζον, καὶ πρὸς τῶν ἀπέστασθαι βασιλεῖ. ὁ δὲ 4 O
 δηλοῖ ἀπέστασθαι μὲν βούλεσθαι καὶ αὐτὸν, ὃ μὲν-
 ρι παρὰ γένεσθαι πρὸς βασιλέα, ἀλλ' ἐφ' ὧ μὲν
 ἐν τῇ αὐτῇ ἀπαγγέλλεται ταῦτα βασιλεῖ. καὶ
 συμβου-

ad exercitum defertur, Inarum & Græcos nihil detrimenti passuros. Verum XXXV
 enimvero Amytis vicem interempti filij Achæmenidis dolens, grauter cō-
 querebatur quod Inarus & Græci pœnas sibi non darent. atque adeo illos à
 rege exposcit: sed is tradere recusat. Deinde Megabyzum ab eo exposcens,
 repulsam itidem patitur. Tandem tamen illa quum instando molesta esset,
 impetrauit: & quinque post annis, inarum pariter & Græcos à rege accepit.
 Atque hunc quidem tribus crucibus suffixit, Græcis autem quinquaginta
 (nam plures capere non potuerat) capita amputauit. At Megabyzus magno
 dolore & luctu affectus est, petiitque ut sibi in Syriam regionem suam proficisci
 liceret. Huc etiam clam præmisit Græcos alios, & profectus est, atque à rege
 desciiuit: maximasque copias coegit, quæ, præter equites, ex centū & quin-
 quaginta millibus constabant. Aduerfus eum Viris mittitur cum ducentis
 millibus: pugna confertur, seque mutuo vulnerant Megabyzus & Viris.
 hic quidem iaculo Megabyzum in femore percussit, & vulnus duos digitos
 altum infligit: ille vero similiter iaculo Virin in femore deinde & in humero
 vulnerauit. vnde Virin ex equo cadere contigit. sed eum circumstans Mega-
 byzus attolli & feruari iubet. Multi autē Perfæ ceciderunt, Zopyro Artiphio-
 que Megabyzi filijs fortiter pugnantibus. itaq; tandem viribus longe superior
 euadit Megabyzus, & victoria potitus, magnā Viris curam gerit, eumq; ad
 Artoxerxem mittit id petentem. Rur- XXXVII
 fus autem exercitus aduersus eum mittitur, & Menostanes Artatij filius. (Ar-
 tarius autem erat satrapa Babylonis, & Artoxerxis frater) cōfligunt inter se: sed
 Perfæ fugatur exercitus, & Menostanes in humero à Megabyzo percuti-
 tur: præterea in capite sagitta, sed non lethali vulnere, feritur, vna tamen cum
 omnibus suis fugam capit, & Megabyzus splendida potitur victoria. Artarius
 Megabyzum per legatos monet ut cum rege pacifcatur. Ille se pacifci qui-
 dem cum rege, non tamen ad eum proficisci, sed in sua regione manere vel-
 le indicat. Hæc regi nunciantur, cui

1 F. Amistris, illa Onopha filia, Artaxerxa mater. 2 indignam rem fore arbitratur, nisi cum Græcis Inarus quoque sibi pœnas daret. 3 Ita Plus. in Artioxerxe refert Mesabata corpus transfuersum tribus fuisse suffixum crucibus. 4 suffixit: de Græcis vero l (tot enim capere potuit) capita curauit amputari. 5 ad cent. & qu. millia seorsum equitum editumque. 6.7. O. 8 Osir. 9 complexus Megabyzus, sublatum feruari iussit. 10 Artiphio. 11 Osir. 12 ipsum repetentem. 13.14. Menostates. 15 Pro ἐβδίδωσιν reponendum puto ἐβδίδωσιν. H.S. 2 ἀνσάξιος M. Marg. 3 A. S. sic legit. ἐπὶ γ' αὐτοῖς πενήκοντα τῶν δὲ Ἐλλῆνων, ὅσους. D.H. 4 Lego μίνας αὐτοῦ. aut, ut hic, ita etiam ante, versus ab hinc quarto μίνας αὐτοῦ. nam duplex est scriptura. H. S.

Artoxares

Artoxares
 multus
 scaturit
 xox. & Art
 rus. & P
 pater. mirt
 bus & i
 adhibe
 gem pro
 dem re
 illi eum
 XXXIX
 can. Se
 non rege
 byzus del
 tem iaculo
 censens e
 antequam
 caput ab
 & Amyt
 ei mortis
 mide Cy
 tur. Artox
 meniam re
 gabyzo li
 esset. Se
 XL
 quinque
 fugit, se
 autem à P
 nemini acc
 domumque
 per Amitt
 conciliat
 antea, sic
 quum ser
 mortuus e
 XLII
 est inter
 20 Amyt
 habebat.
 Amittis
 dicat, qu
 & ipse cu
 ut ea in
 fuerunt
 ut enim
 are voti
 comberet,
 pulsi à
 gatur illa
 dicit ut
 ipi regi
 & quomodo
 tiam prius
 li sunt
 de Apoll
 Ille tiam
 dem bema

Artoxares Paphlagon eunuchus & Amistris studiose consilium dant ut paciscatur. Itaque ipse Artarius & Amytis vxor, & Artoxares, iam viginti annos natus, & Petifas Vfiris filius & Spitamae pater, mittuntur. Multis igitur sermonibus & iuramentis ad fidem faciendam adhibitis, vix tamen Megabyzo ut ad regem proficiscatur persuadent. Cui tandem reuerto rex per nuncios veniam se illi eorum quae admisset, dare significauit. Sed quum egresso ad venationem rege & eum adorto leone, Megabyzus beluam hanc in pedes se erigentem iaculo percuciens interfecisset, succensens ei rex quod eam percussisset antequam ipse eam vlllo ictu attigisset, caput abscindi imperauit. Sed Amistris & Amytis aliorumque precibus remissa ei mortis poena, ad urbem quandam nomine Cyrtae circa mare rubrum relegatur. Artoxares quoque eunuchus in Armeniam relegatur, quod saepe pro Megabyzo liberius apud regem loquutus esset. Sed Megabyzus, quum in exilio quinque annos esset commoratus, aufugit, se pisagan esse simulando: (pisagas autem a Persis dicitur leprosus, ad quem nemini accedere licet) & ad Amytin domumque proficiscitur, & vix agnitus, per Amistrin & Amytin cum rege reconciliatur: qui eum, quemadmodum antea, suae mensae participem facit. & quum sex & septuaginta vixisset annos, mortuus est: propter quod magno rex est mœrore affectus. Mortuo Megabyzo Amytis cum multis consuetudinem habebat, & ante hanc similiter mater Amistris: Apollonides vero Cous medicus, quum Amytis leuiter aegrotaret, & ipse eius amore captus esset, fore dixit ut ea in pristinam valetudinem restitueretur si cum viris rem haberet. vuluae enim esse morbum. Sed quum hac arte voti compos factus cum ea concumberet, illa autem tabe laborare cepisset, a concubitu abstinuit. Tandem igitur illa morti vicina, matri in mœdatis dedit ut Apollonidem vlcisceretur. Hæc ipsi regi Artoxerxi rem totam exposuit, & quomodo cum illa concumbere solitus, non prius defuisset quam ei illius mali autor fuisset: & quomodo supplicium de Apollonide sumi illa sibi mandasset. Ille matri quicquid ipsi visum fuerit agendi potestatem facit. Hæc, quum vinctum Apollonidem bimestri spatio cruciatibus affecisset, viuum postea defodit, quo nimirum tempore

συμβουλεύουσιν " Αρτοξάρης τε ο Πάφλαγων " ^{Αρτοξάρης [δύο] D.H.}
 " Δυνούχος, ἀπὸ καὶ ἡ Ἀμιστρίσ, ἀπὸ δὲ τῆς ἀπεισοῦς, ^{σὺν D.H.}
 πέμπεται οὖν Ἀρτάριος τε υἱὸς καὶ Ἀμυτίσ ἡ γυνὴ, ^{δὲ D.H.}
 καὶ Ἀρτοξάρης, ἐτὶ δὲ ἄλλων εἴκοσι, καὶ Γετίσας οὗ ^{δὲ D.H.}
 σείριος καὶ Σπιταμᾶ πατήρ. πολλοῖς οὖν λόγοις καὶ ὀρκίοις ^{δὲ D.H.}
 καὶ σπληνροφρήσαντες Μεγάβυζον, μόλις ὁμῶς ^{δὲ D.H.}
 πείθονται πρὸς βασιλέα πείθειν αὐτὸν, καὶ βασιλῆος ^{δὲ D.H.}
 τέλος ἐπέμπε πείθειν αὐτὸν συγγνώμην εἶναι τῷ ^{δὲ D.H.}
 " ἡμῶν τῶν δυνάτων. Ἐξέρχεται βασιλῆος ὅτι γήραον, ^{δὲ D.H.}
 10 καὶ λέων ἐπέρχεται αὐτῷ μετεώρου τῆς φερονίου τῆς γη- ^{δὲ D.H.}
 είου, βάλλει ἀκοντίῳ Μεγάβυζος, καὶ αἰαρεῖ καὶ ὀρ- ^{δὲ D.H.}
 γίζεται Ἀρτοξέρξης ὅτι φρίν ἢ αὐτὸς τύχη, Μεγάβυ- ^{δὲ D.H.}
 ζος ἔβαλε καὶ πρὸς τὰ στήθεα τῆς κεφαλῆς τῷ Μεγά- ^{δὲ D.H.}
 βυζον ἀποτμηθῆναι. Ἄμιστριος δὲ καὶ Ἀμυτίσ καὶ ^{δὲ D.H.}
 τῶν ἄλλων τῆς πόλεως αἰσθάνονται, τὸ μὲν θανάτῳ ῥύεται, ἀνά- ^{δὲ D.H.}
 παστος δὲ γίνετο εἰς τὸ ἐρυθραν, ἐν ᾧ πολὺ ὀνόματι ^{δὲ D.H.}
 Κύρται. Ἐξορίζεται δὲ καὶ Ἀρτοξάρης ὁ δυνούχος ^{δὲ D.H.}
 εἰς Ἀρμυρίδην, ὅτι πολλὰ κίς ὑπὸ Μεγάβυζος βα- ^{δὲ D.H.}
 σιλεῖ ἐπαρρησίασας. Ὁ δὲ Μεγάβυζος πέντε ^{δὲ D.H.}
 20 ἀγαθῶν ἐστὶν ἐν τῇ ἔξορίᾳ ἔτη, ἀποδιδράσκει, ὑ- ^{δὲ D.H.}
 ποκρίθεις τὸ πιάσαν. (πιάσας δὲ λέγεται πείθειν ^{δὲ D.H.}
 Πέρσας ὁ λεπρός, καὶ ἐστὶ πᾶσιν ἀπερσοίτος.) ἀπο- ^{δὲ D.H.}
 δραῖσ οὖν πείθειν αὐτὸν πρὸς Ἀμυτίν καὶ οἶκον, καὶ ^{δὲ D.H.}
 μόλις ἐπιγνώσκει καὶ δὲ Ἀμιστρίος καὶ δὲ Ἀμυ- ^{δὲ D.H.}
 τῆος καταλάσσει ὁ βασιλῆος, καὶ ποιεῖ αὐτὸν, ὡς ὁ ^{δὲ D.H.}
 πρὸς αὐτὸν, ὁμοειπεζον. Ζῆσας δὲ ἔξ καὶ ἐβδμήκοντα ^{δὲ D.H.}
 ἔτη, ἀπέθανε καὶ κάρτα ἡγήσατο βασιλῆος. Τε- ^{δὲ D.H.}
 λυθῆσαντος δὲ Μεγάβυζου, κάρτα ἡ Ἀμυτίσ ἀν- ^{δὲ D.H.}
 δραῖσιν ὀμιλοῦσα καὶ πρὸς αὐτὴν, καὶ ἡ μήτηρ Ἀ- ^{δὲ D.H.}
 30 μιστρίσ ὁμοίως. ὁ δὲ Ἀπολλωνίδης ὁ ἰατρὸς ὁ Κάσος, ἐ- ^{δὲ D.H.}
 πεί αὐτὸν εἶχεν Ἀμυτίσ, εἰ καὶ βληθῆς καὶ ὀδύ- ^{δὲ D.H.}
 ισχυρῶς, ὁ κείνος δὲ ἠγάθη αὐτὸν, ἔφη εἰς τὸ ὑγίαιναι αὐ- ^{δὲ D.H.}
 τὸν ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀνδραῖσιν ὀμιλήσῃ. τὸ γὰρ ὑπερῆς εἶναι ^{δὲ D.H.}
 τὸ νόσημα, ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἔξελετο ὁ δὲ τῆς ἑαυτοῦ, καὶ ^{δὲ D.H.}
 ἀμίλει αὐτῇ, ἢ δὲ ἀνδραῖσιν ἐμύρανετο, ἀπέστη τῆς ^{δὲ D.H.}
 σιωποῦσας. τελευτῶσα δὲ οὖν ἐπήγειλε τῇ μη- ^{δὲ D.H.}
 τρὶ, ἀμύρασαι Ἀπολλωνίδην. ἡ δὲ ἀπήγειλε ^{δὲ D.H.}
 λεπρῶτα Ἀρτοξέρξη τῷ βασιλεῖ, ὅπως τε ἀμί- ^{δὲ D.H.}
 λει, καὶ ὅπως ἀπέστη ὑβείσας καὶ ὅπως ἡ θυγάτηρ ^{δὲ D.H.}
 40 ἐπήγειλεν Ἀπολλωνίδην ἀμύρασαι. ὁ κείνος ^{δὲ D.H.}
 δὲ τῇ μητρὶ τὸ παλαιῶνον αὐτῇ πρὸς αὐτὴν ἐπι- ^{δὲ D.H.}
 τρέπει. ἢ δὲ λαβοῦσα ἔδθησε Ἀπολλωνίδην, δυοῖ ^{δὲ D.H.}
 μῆσι κολαζοῦσα. ἐπειτα ζῶντα κατέρυξεν, ὅτε καὶ

XXXIX

XL

XLI

1 Osirios filius Petifas, qui & Sp.p. 2 vt an.
 2 Ἄμιστριος ἡ μήτηρ αὐτῆς ἡ μήτηρ αὐτῆς

Αμυτίς ἀπέθανε. Ζώπυρος δὲ ὁ Μεγαβύζου καὶ Αμυτίος παῖς, ἐπεὶ αὐτῷ ὁ τε πατήρ καὶ ἡ μητὴρ ἐτελεύτησεν, ἀπέστη βασιλέως καὶ εἰς Ἀθῆνας ἀφίκετο, καὶ τὴν μητέρα εἰς αὐτοῦς διέργασίην. εἰς Καῦνον δὲ ἅμα τοῖς ἐπορῶσις εἰσεπέπλυσεν, καὶ ἐκέλευσε παραδιδόναι τὴν πόλιν. Καῦνοι δὲ αὐτῷ μὲν πᾶσα διδόναι τὴν πόλιν ἐφασκον, Ἀθῆναίσι δὲ τοῖς σιωπεπομένοις, " οὐκ ἐπι. εἰσὶν ὁ δὲ Ζώπυρος εἰς τὴν τειχῆς λίθην Ἀλκίδης Καῦνιος ἐμβάθει εἰς τὴν κεφαλῶν καὶ οὐτως Ζώπυρος ἀποθνήσκει. Ἀμιστρίσι δὲ ἡ μήμητις **IO** Καῦνιον ἀνεσφύρωσεν. ἀποθνήσκει δὲ ἡ Ἀμιστρίσι, κάρτα γράψας ἡμορῶν καὶ Ἀρτοξέρξης δὲ ἀποθνήσκει, μὴ καὶ β' ἔτια βασιλεύσας. [τέλος τῆς ἰστορίας, ἀρχὴ δὲ τῆς 11.]

ἐκ τῆς D. H. 570 D.H.

Γ D.H.

ex edit. D. H.

Ἀρτοξέρξου δὲ τελευτήσαντος, Ζέρξης ὁ υἱὸς βασιλεύει, ὃς μόνος τῶν γνησίων ἐκ Δαμασπίας ἢ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἧ καὶ Ζέρξης ἐτελεύτησεν, ἀπεβίω. Βαγράζος δὲ τὸ νεκρὸν τῆς πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς ἀπήγαγον εἰς Πέρσας. ἐπὶ ταχὺ δὲ καὶ νόστοι υἱοῦς ἔχον ὁ Ἀρτοξέρξης, ὃς ἂν ὄντι καὶ Σεκωδανός, ὃ δὲ Ἀρτοξέρξης τῆς Βαβυλωνίας, καὶ Ὡχός, καὶ Ἀροίτης, ὃ ἐκ Κοσμάτιδων, καὶ αὐτῆς Βαβυλωνίας. ὃ δὲ Ὡχός ὑπερον καὶ βασιλεύει ἔτι δὲ παῖδες αὐτοῦ, πρὸς τοῖς εἰρημνοῖς, καὶ Βαγαπαῖος καὶ Παρύσατις, ὃς Ἀνδίας, καὶ αὐτῆς Βαβυλωνίας. αὐτῇ ἡ Παρύσατις Ἀρτοξέρξου καὶ Κύρου μήτηρ ἐγένετο. **IO** δὲ Ὡχὸν ζῶν ὁ πατήρ Ὑρακίων ἀπεβίω ἐποίησε, διδὼν αὐτῷ καὶ γυναικᾶ Παρύσατιν ὄνομα ἢ ἡς τῶν Ζέρξου μὲν θυγατὴρ, ἀδελφὴ δὲ οἰκεία. Ὁ δὲ Σεκωδανός πρὸς ποιοισάμηνος Ἰφάρνακτον **IO** ἄνοδον, ὃς τῶν **30** Βαγράζου καὶ Μενόσῃνης καὶ ἑτέροις υἱαῖς, μεθύνοντες ἐν ἑορτῇ ἡνι τῆς Ζέρξου καὶ καθεύδοντος ἐν τοῖς βασιλείοις, εἰσελθόντες ἀποκτείνουσι αὐτὸν, τεσσαρῶν ἡμερῶν καὶ πέμπτῃς ἡμέρας ἀφ᾽ ἡμορῶν ἀποθνήσκει. σινέβη οὖν ἀμφοτέρους ἅμα εἰς Πέρσας ἀποκομιθῆναι. αἰγὸν ἀγρῶσαι τὴν ἀρμαμάξην ἡμίονοι, ὡς ἀνὰ μέρους καὶ **IO** τῆς παιδὸς νεκρὸν, ὃς ἡτλόν πορβύεσθαι. ὅτε δὲ κατέλαβεν, σινὴ πρὸς ἡμῖν ἀπέθανε.

γυναικίς Μαρτίδης. 570, D.H. 580, D.H.

ἐκ τῆς D. H.

Βασιλεύει δὲ Σεκωδανός, καὶ γίνεται ἀζαβαρίτης **40** αὐτῷ Μενόσῃνης. ἀπὸ τῶν δὲ Βαγράζου, καὶ ἑποστρέψας πρὸς Σεκωδανόν, ἐπεὶ παλαμὰ αὐτοῖς

11 Regno autem potitur Secundianus, qui Azabaritem & Menostanem eunuchos apud se habuit. At Bagorazo ad Secundianum reuerso, Secundianus iampridem cum

1 C. ergo, ipse nauibus cum asseclis delatus &c. **2** X. [postea] vita decessit. **3** Secyndianus **4** ille ex muliere quadam Martidene nomine, **5** Ochus autem hic post etiam regno potitur. Porro prater iam dictos ipsius æque liberi fuere, Bagap. **6** ipsiusque Ochi f. **7** Secynd. **8** (qui Bag. & Men. & q. a. auctoritate inferior erat) **9** Supra Menostates. **10** quæ enim antea mulæ currum [cum Artaxerxa cadauere] protrahunt, tanquam filii quoque cadauer expectarent, progredi noluerant, eadem postquam ista contigerunt, magna cum alacritate sunt iter ingressæ. **11** Ita regno potitus Secynd. Menostanem sibi creat azabaritem:

§ 1 Μακ. Μαργ. φωνηκίας

Amytis diem suum obiit. Sed Zopyrus, XLII Megabyzi & Amytis filius, vbi iam patrem & matrem amisit, à rege desciuit, atque Athenas profectus est, propterea quod Athenienses mater eius beneficiis affecerat. **1** Caunum vna cum illis nauigauit, & Caunios ciuitatem tradere iussit: at illi urbem ipsi quidem tradituros se respondebant, Atheniensibus vero qui eum sequebantur, nequaquam. In Zopyri igitur murum subeuntis caput saxum iccit Alcides Caunius, ex quo iactu Zopyrus mortem obit. Amistris vero auia Caunium illū cruci affixit. Postea autē & ipsa moritur, iam ætate valde confecta. Artoxerxis item obit, quum duos & quadraginta regnasset annos. [Atque hic finis septimi-decimi historiae libri, inchoaturque octauum-decimus.]

Artoxerxe mortuo regnat Xerxes **XLIII** eius filius, qui solus erat legitimus ex Damsapia susceptus, quæ eodem ipso die quo **2** Xerxes mortuus est, è vita discessit: Bagorazus vero cadauer patris & matris in Persiam tulit. Fuerunt autem Artoxerxi septemdecim filii spurii, in quibus fuit **3** Secundianus ex Alogune Babylonia susceptus, & Ochus, & Arsites, **4** ex Cosmartidene, quæ etiam erat Babylonia. **5** Ochus autem postea regnat, & prater hos liberi eius. Fuerunt ex his, & Bagapæus & Parysatis, ex Andia, quæ etiam erat Babylonia. Hæc Parysatis, Artoxerxis & Cyri mater fuit. & Ochus pater viuens Hyrcaniorum præfectum constituerat, eique in vxorem dederat mulierem quæ Parysatis appellabatur, Xerxis filiam, **6** & regis sororem. **7** **XLIV** Secundianus autem, postquam sibi Pharnacyam eunuchum conciliauit, (**8** qui secundum à Bagorazo, & **9** Menostane, & quibusdam aliis locum tenebat) quum Xerxes in quodam festo ebrius esset atque in regia sua dormiret, ingressi eum interficiunt, die à patris morte quinto & quadragesimo. Euenit ergo vt amborum simul ad Persas corpora ferrentur. **10** nam mulæ quæ currum trahebant, tanquam filii cadauer expectantes, iter facere nolebant: sed posteaquam aduenit, magna cum alacritate iter fecerunt.

11 Regno autem potitur Secundianus, qui Azabaritem & Menostanem eunuchos apud se habuit. At Bagorazo ad Secundianum reuerso, Secundianus iampridem cum

1 C. ergo, ipse nauibus cum asseclis delatus &c. **2** X. [postea] vita decessit. **3** Secyndianus **4** ille ex muliere quadam Martidene nomine, **5** Ochus autem hic post etiam regno potitur. Porro prater iam dictos ipsius æque liberi fuere, Bagap. **6** ipsiusque Ochi f. **7** Secynd. **8** (qui Bag. & Men. & q. a. auctoritate inferior erat) **9** Supra Menostates. **10** quæ enim antea mulæ currum [cum Artaxerxa cadauere] protrahunt, tanquam filii quoque cadauer expectarent, progredi noluerant, eadem postquam ista contigerunt, magna cum alacritate sunt iter ingressæ. **11** Ita regno potitus Secynd. Menostanem sibi creat azabaritem:

§ 1 Μακ. Μαργ. φωνηκίας

eo similitatem exercens, eum crimina-
tus quod absque eius consilio cadaver
patris ibi reliquisset, lapidibus obrui im-
peravit. Quod factum ægerrime exerci-
tus tulit: qui quamvis ab eo muneribus
donaretur, cum nihilominus ob Bago-
razi & fratris Xerxis cædem odio pro-
sequebatur. Postea autem Ochus à Se-
cundiano accersitus, venturum se pro-
mittit: sed minime venit: & hoc ab eo
sæpius fit. tandem Ochus multo se mu-
nit exercitu, & regnum occupaturus
operatur. Arbarius equitum Secundiani
præfectus ab eo ad Ochum deficit: deinde
Arxanes Ægypti satrapa: quinetiam
Artoxares ex Armenia venit ad Ochum:
& ipsi citarin inuito imposuerunt.

XLVI

Regnat Ochus, & nomine mutato
Darius appellatur, qui dolis iuramen-
tisque, monitu Parysatidis, Secunda-
num tentat. at Menostanes Secunda-
num diligenter hortabatur ne crederet
eius iuramentis, neque cum fallacibus
hominibus pacisceretur: sed nihilomi-
nus Secundianus persuadetur & capi-
tur, & in cineres coniectus moritur,
quum vi. menses & dies xx regnavisset.

XLVII

Regnat igitur solus Ochus, qui etiam
Darius nominabatur: apud eum au-
tem autoritate valebant tres eunuchi,
primum quidem locum Artoxare, se-
cundum Artibarxane, tertium Athoo
tenente. Vxorem autem potissimum in
consilium adhibebat, ex qua, antequam
regnum adipisceretur, duos susceperat
liberos, Amistrin feminam, & Arfacan
marem, qui postea mutato nomine di-
ctus est Artoxerxes. Ex eadem autem
etiam regnante alterum suscepit ma-
rem, & ei nomen Cyri à sole est impo-
situm: deinde Artoften: aliosque deinceps
vsque ad tredecim. atque ista histo-
ricus ex illa ipsa Parysatide se audisse tra-
dit. Sed reliqui filii celeriter à vita mi-
grauerunt: superfueruntque illi quorum
fecimus mentionem, & quartus filius,
qui Oxendras est appellatus. Desciscunt
à rege, Arsites frater eius germanus,
ex eadem matre eodemque patre geni-
tus: & Artyphius Megabyzi filius. In
eos mittitur Artasyras, & Artyphium
bello inuadit: atque in duabus pugnis
Artasyras vincitur: deinde rursus con-
gressus Artyphium superat, & eos qui cum illo erant
Græcos muneribus ad se allicit, ad-
eo ut ille cum tribus tantummodo Milesiis relictus fuerit.
tandem quum iusurandum
fidemque ab Artasyra accepisset, quoniam Arsites non comparebat, regi se deditit.

XLVIII

XLIX

ἐχθρὰ ὑπετόφερον, ὡς δὴ τὴν αὐτὴν ἑαυτῶν γνά-
μης, τὸ πατρὸς λιπῶν ^{ὡς} νεκρὸν αὐτῶν, προστάξει
βασιλέως λιθόβωτος ἐγεγόνει. ἐφ' ᾧ ἡ ἑσπερία ^{στ. D. H.}
εἰς λυτὴν κατέβη. ὃ δὲ δῶρα αὐτῆ ἐδίδου. ^σ
δὲ ἐμίση αὐτὸν, ὅτι τε ^{ὡς} ἀδελφὸν Ἐρξίω ἀπε-
κτόνει, καὶ ὅτι Βαγράζον. Διαπέμπεται Σεκιω-
Δανὸς πρὸς καλοῦ μῆρος Ὠχρον. ὃ δὲ ὑποσχέεται
μὴ, οὐδ' ἄρα γίνεται δὲ καὶ γίνεται τῶν πολλὰς. τέ-
λος ἀεὶ βάλλεται Ὠχος πολλῶν ἑσπετῶν, καὶ ὅτι
δοξὸς αὐτῶ βασιλεύειν. ἀφίσα ^σ Ἀρβάειος ὁ τῶν ἰππέων
Σεκιωδ' ἀρχὸν πρὸς Ὠχρον. εἶτα Ἀρξάνης ὁ
Αἰγυπίου (ατρεπης) καὶ Ἀρτοξάρης δὲ δὲ Ἀρμι-
ας ἡκε πρὸς Ὠχρον. καὶ ἐπέθεντο αὐτῶ τ' ἵπταεν, οὐτὶ
ἐκόντι.

Βασιλεύει Ὠχος, καὶ μετονομάζει ^σ Δαρει-
αῖος. καὶ μετέρχε ^σ ἀπάτη καὶ ὄρκους, ὑποθήκη
Παρυσατίδος, ^σ Σεκιωδ' ἀρχὸν πολλὰ ^σ Μεν-
στάνους πρὸς ἀνομιῶτος Σεκιωδ' ἀρχὸν μὴ πισθῆναι τοῖς
ὄρκους, μὴ δὲ ἀπένδεσθαι τοῖς ἑσπετῶσι. πείθει ^σ δὲ ἔν-
ομως, καὶ ἀπίσκει ^σ, καὶ εἰς τ' ἀποδὸν ἐμβόησθαι ^σ καὶ ἀπ-
όλλυ ^σ, βασιλεύσας μιλῶνας ἑξ, ἡμέρας πεντε-
καίδεκα. Βασιλεύει οὖν μόνος Ὠχος, ὁ καὶ Δαρ-
αῖος: θύνοδ' ἡ τρεῖς ἡδυνάτω πρὸ αὐτῶ, μέγιστον
μὲν Ἀρτοξάρης, δεύτερος δὲ Ἀρτίβαρξάνης, καὶ
τρίτος, Ἀρξάνης. ἐχρήσθη δὲ μέγιστα τῆ γυναικὶ συμ-
βόλῳ. ἑξ ἧς πρὸς τὴ βασιλείας δύο ἔχε τέκνα, Ἀμι-
στριν θυγατέρα καὶ Ἀρφάκαν υἱόν. ὃς ὑστερον μετονο-
μάσθη Ἀρτοξέρξης. ἵκται δὲ αὐτῶ ἕτερον υἱὸν βασι-
λεύουσα, καὶ ἵκται ^σ τὸ ὄνομα αὐτῶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου Κυ-
ρον. εἶτα ἵκται Ἀρτοσίω, καὶ ἐφεξῆς μέγιστον πα-
δων δεκατετάρων. καὶ φησὶν ὁ συγγραφεὺς, αὐτὸς πρὸ
αὐτῶ ἐκείνης τῆ Παρυσατίδος αὐτῶ ἀκούσασθαι. δὴ δὲ
αὐτῶ δὴ τῶν τέκνων ἄχρῳ ἀπέβη. ^σ ὃ δὲ πρὸς ἐγε-
γρότες, οἳ τε πρὸς ῥήτῆντες τυγχάνουσι, καὶ ἐτι τέταρ-
τος υἱός, Ὁξένδρας ὠνομασμένος. Ἀφίσα δὲ ^σ βα-
σιλέως, Ἀρσίτης ὁ οἰκεῖος ἀδελφὸς ὁμοπάτειρος καὶ
ὁμομήτειρος, καὶ Ἀρτύφιος ὁ Μεγαβύζου. πέμπτη ^σ
Ἀρτασίρας κατ' αὐτῶ, καὶ πολεμῆ Ἀρτύφιον. καὶ δισὶ
μέγιστοι Ἀρτασίρας ἡτῶ ^σ, εἶτα πάλιν συμβα-
λῶν, καὶ Ἀρτύφιον καὶ ὑπάγει ^σ εἰς σὺν αὐτῶ Ἑλλη-
νας δῶρα, καὶ καταλιμπνόν ^σ αὐτῶ Μιλήσιοι μόνος
πρὸς τέλος ὄρκους καὶ πείσεις λαβῶν πρὸς Ἀρτασίρας,
ἐπειὶ ὁ Ἀρσίτης οὐκ ἐφάνησεν, πρὸς σὺν ἔρησε βασιλείῃ.

Βασιλεύει οὖν μόνος Ὠχος, ὁ καὶ Δαρ-
αῖος: θύνοδ' ἡ τρεῖς ἡδυνάτω πρὸ αὐτῶ, μέγιστον
μὲν Ἀρτοξάρης, δεύτερος δὲ Ἀρτίβαρξάνης, καὶ
τρίτος, Ἀρξάνης. ἐχρήσθη δὲ μέγιστα τῆ γυναικὶ συμ-
βόλῳ. ἑξ ἧς πρὸς τὴ βασιλείας δύο ἔχε τέκνα, Ἀμι-
στριν θυγατέρα καὶ Ἀρφάκαν υἱόν. ὃς ὑστερον μετονο-
μάσθη Ἀρτοξέρξης. ἵκται δὲ αὐτῶ ἕτερον υἱὸν βασι-
λεύουσα, καὶ ἵκται τὸ ὄνομα αὐτῶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου Κυ-
ρον. εἶτα ἵκται Ἀρτοσίω, καὶ ἐφεξῆς μέγιστον πα-
δων δεκατετάρων. καὶ φησὶν ὁ συγγραφεὺς, αὐτὸς πρὸ
αὐτῶ ἐκείνης τῆ Παρυσατίδος αὐτῶ ἀκούσασθαι. δὴ δὲ
αὐτῶ δὴ τῶν τέκνων ἄχρῳ ἀπέβη. ὃ δὲ πρὸς ἐγε-
γρότες, οἳ τε πρὸς ῥήτῆντες τυγχάνουσι, καὶ ἐτι τέταρ-
τος υἱός, Ὁξένδρας ὠνομασμένος. Ἀφίσα δὲ βα-
σιλέως, Ἀρσίτης ὁ οἰκεῖος ἀδελφὸς ὁμοπάτειρος καὶ
ὁμομήτειρος, καὶ Ἀρτύφιος ὁ Μεγαβύζου. πέμπτη
Ἀρτασίρας κατ' αὐτῶ, καὶ πολεμῆ Ἀρτύφιον. καὶ δισὶ
μέγιστοι Ἀρτασίρας ἡτῶ, εἶτα πάλιν συμβα-
λῶν, καὶ Ἀρτύφιον καὶ ὑπάγει εἰς σὺν αὐτῶ Ἑλλη-
νας δῶρα, καὶ καταλιμπνόν αὐτῶ Μιλήσιοι μόνος
πρὸς τέλος ὄρκους καὶ πείσεις λαβῶν πρὸς Ἀρτασίρας,
ἐπειὶ ὁ Ἀρσίτης οὐκ ἐφάνησεν, πρὸς σὺν ἔρησε βασιλείῃ.

I De citari sine cidari lege doctiss. Brissonium in Persicis lib. 1. 2. Aliis Darius Nothus dicitur. 3 cinerem 4 Eadem
versio A.S. utque ad oram: sequor versionem editam, qua locum hunc ex historia ratione restituit. 5 maxime quidem Artoxanes,
post hunc Artibazanes etc. 6 cognomento Μηνίμων. 7 Cyrus hic minor est.

Παρύσατις ἡ βουλῆεται βασιλεὶ ὀρμήσει πρὸς τὸν
 Ἄρτυφίον θάνατον, μὴ ἀνῆκεν τέως, (ἐσεῖς γὰρ τὸν
 ἀπάτην, καὶ εἰς τὴν πρὸς χῶρην τῶ Ἀρσίτου) ἐπειδὴ
 ἡ κακείνος ἀπατηθεὶς ἦν, δεῖν ὅτε ἀμφω διαζή-
 σαι, καὶ γέρονεν οὕτως, βύδω θείσης τὴ συμβολῆς, καὶ
 ἐμβόληται εἰς τὴν σπονδὴν Ἄρτυφίος καὶ Ἀρσίτης.
 καὶ τοὶ Ἀρσίτου ὁ βασιλεὺς ἐκ ἐβόλετο ἄπολέσει,
 ἀλλ' ἡ Παρύσατις, ἀμύρπειθουσα, ἀπὸ βιαζομέ-
 νη, ἀπώλεσε. κατελθὼν δὲ ἡ Φαρνακίας, ὁ σωμα-
 νελῶν Σεκιωδῶν Ἐέρξην, ἀνῆρθε ἡ καὶ Μενόσα-
 νης ὕφ' ἑαυτῆς, ἡδὴ πρὸς θάνατον συλλαμβανόμενος.
 Ἄφισα ἡ Πισούθνης καὶ ἀποπέμνη κατ' αὐτῆς Ἰσο-
 φέρνης, καὶ Σπιθραδάτης, καὶ Παρμίτης. ἀντε-
 πέξῃ δὲ Πισούθνης, ἔχων καὶ Λύκωνα ἡ Ἀθηνῶν
 ἄμα Ἑλλήσιν ὧν ἐκείνος ἦρχε. λαμβανούσι δὲ τὸ
 βασιλέως στρατηγὸν καὶ ἡ Λύκωνα καὶ ἡ Ἑλ-
 λήνας, καὶ ἀφισῶσι Πισούθνου. εἶτα δόντες αὐτῶν πῆ-
 ρεις ἐλαβόντες, ἀγροὶ πρὸς βασιλέα. ὁ δὲ εἰς τὴν
 σπονδὴν ἐπέβηκεν, Ἰσοφέρνη δὲ τὴν Πισούθνου
 ἀποπέμνην ἐλαβὲν καὶ Λύκων καὶ πόλεις καὶ χώρας ὑπὸ
 τῆ πρὸς δόσις. Ἀρτοξάρης δὲ, ὅς μὲν ἡδὴ ἴατο
 πρὸς βασιλεῖ, ὅτι βουλῆται βασιλέα, γέλων αὐτῆς
 βασιλεύσει, ἐκτομίας ὑπὸ ἀρχῶν. πύργον γὰρ καὶ
 ὑπόρρινα πρὸς ἐπέταξεν αὐτῶν γυναικὶ κατασκευά-
 σαι, ἵνα ὡς ἀνὴρ φάνοιτο. διῆς καὶ καταμύνηται, καὶ
 συλλαμβανέται καὶ πρὸς δίδω ἡ Παρυσάτιδι, καὶ ἀνα-
 ρεῖται. Ἀρσακίης δὲ ὁ τῆ βασιλέως παῖς, ὁ καὶ ὕστερον
 μετονομασθεὶς Ἀρτοξέρξης, γαμῆται τὴν Ἰδέρνεω θυγα-
 τέρα Στάτειραν τὴν τῆ βασιλέως θυγατέρα, ὁ δὲ
 Ἰδέρνεω υἱός. Ἀμισριζὴ δὲ θυγάτηρ, πατὴρ δὲ τῆ
 νυμφίῳ ὄνομα Τεριτούχμης ὅς καὶ τῆ πατρὸς τε-
 λουτήσαντος, αὐτῆ αὐτῆ ἀποπέμνης κατέστη. ἡ δὲ ὀ-
 μοπατεία αὐτῶν ἀδελφῆ Ρωξάνη, καλὴ τῆ εἶδει, καὶ
 ὁξυδύειν καὶ ἀκοντίζειν ἐμπειροτάτη. ἐβλῆ δὲ τῆ
 ὁ Τεριτούχμης καὶ σιγνόμενος, ἐμίσει Ἀμισριν
 καὶ τέλος ἐμβόληται αὐτῆ εἰς ἄγκον, καὶ κατακεν-
 τηθῆναι ὑπὸ τριακοσίων ἀνδρῶν, μεθ' ὧν καὶ
 τὴν ἀπίσαν ἡ ἐμελέτησεν, ἐβουλῆσατο. ἡ δὲ
 γὰρ ὄνομα Οὐδίας ὄνομα, ἰσχυρῶν ἔχων τῆ Τε-
 ριτούχμη, καὶ γένηματα πρὸς βασιλέως, πολ-
 λὰς ὑπὸ χροεὶς ἔχοντα εἰ πρὸς ὁρμήσει αὐτῆ ἡ θυγά-
 τηρ, δὲ ἀμύρνης, ὅτι ἡδὴ καὶ ἡ ἀναρεῖ Τεριτούχμην,
 nomen erat Vdiastes, qui autoritate apud Terituchmem valebat, & litteras à rege acceperat, quib. multa ei pollicebatur si sua filia ea ab illo periculo liberaretur, Terituchmem aggressus

Ἄρτυφίου
D.H.

Ἄρτυφίος
D.H.
Σπιθραδάτης
D.H.

Ἰσοφέρνη
D.H.
Σπιθραδάτης
D.H.

Χρήματα
D.H.

Ἰσοφέρνη
D.H.

Ἰσοφέρνη
D.H. &
ad oram.
al. Πισούθνης
D.H.

μακροτάτου
D.H.
ἀλλὰ πρὸς
Οὐδίας
D.H.

Parysatis vero regi ad Artyphium inter-
 faciendum animato, consilium dedit ut
 ne tunc temporis illum interficeret: (hoc
 enim modo Arsitem deceptum ei se de-
 diturum) sed postquam ille deceptus ca-
 ptusque esset, tunc utrumque necaret. id
 quod ita factum est, consilio exitum cō-
 sequuto. Artyphius enim & Arsites in
 cineres coniiciuntur. Arsitem tamen
 rex morte mulctare volebat, sed Parysa-
 tis partim precibus, partim vi id effecit.
 Pharnacyas item, qui vna cum Secun-
 diano Xerxem occiderat, lapidibus est
 obrutus: & Menostanes sibi ipsi mortem
 conscivit, quum iam ad pœnam subeun-
 dam comprehenderetur. Desciscit Pisu-
 thnes, & in eum Tissaphernes mittitur,
 atque Spithradates, & Parmises. Pisu-
 thnes vero aduersus eos tendit, secum ha-
 bens Lyconem Atheniensem, cum Gre-
 cis quorum ille dux erat. Sed regis duces
 pecuniis Lyconem Græcosque captant,
 & ut à Pisuthne desciscant persuadent.
 deinde Pisuthni fide data, & ab eo acce-
 pra, cum ad regem ducunt, qui cum in
 cineres coniicit, eiusque satrapiam Tif-
 sapherni tradit. Lycon vero & vrbes &
 regiones mercedem proditionis accipit.
 Artoxares autem, qui plurimum apud
 regem poterat, ei molitur insidias, de re-
 gno inuadendo cogitans. nam, quum
 esset eunuchus, imperauit vxori suæ ut
 sibi barbam conficeret, idque ut vir esse
 existimaretur. Sed per eā patefacto hoc
 dolo, comprehenditur, & Parysatidis in
 potestatem traditur, à qua interficitur.
 Arsaces autem regis filius, qui postea est
 nominatus Artoxerxes, vxorem ducit
 Idernis filiam Statiram: atque regis filiā
 similiter vxorem ducit filius Idernis. A-
 mistris autem erat filia, cuius sponso no-
 men erat Terituchmes: qui patre suo
 mortuo, pro ipso satrapa constitutus est.
 Habebat autem sororem ex eodem pa-
 tre natam, quæ Roxane vocabatur: quæ
 cum formosa erat, tum vero sagittandi
 iaculandique peritissima. Huius amore
 captus Terituchmes, & cum ea rem ha-
 bens, oderat Amistrin: tandemque eam
 in saccum coniicere statuit, ut à trecen-
 tis viris, cum quibus defectionem moli-
 tus est, confoderetur. Sed quidam cui

L

LI

LII

LIII

1 cinerem. Clarissime descripsit Valer. Maximus lib. 9. cap. 2. Externorum historia sexta, que supplicij genere perierint, qui hic i-
 βελνεδα εἰς τὴν σπονδὴν dicuntur, quod etiam Ouid. in Ibin his versiculis indicat: Utque necatorum Darii fraude secundi, Sic tua suc-
 cenus deuoret ossa cinis. Dixerit et B. Hieronymum olim hanc ipsam phrasin, alterius Machabæorum libri cap. 13. num 6. legisse, quum
 de sacrilego illo Menelao, eodem hoc supplicij genere necato, vulgata eius versio refert, Inde in cinerem deiici iussit sacrilegum.
 2 cinerem 3 barbam sibi mystacalque ut conf.

§ 1 Max. Marg. φαρνακίας.

inter-

interfecit: quum ipse Terituchmes aduersus eos qui in ipsum insurgebat, strenue pugnando, multos interfecisset. nam ab eo triginta sex homines occisos fuisse tradunt. Sed filius Vdiastis ¹ Mitrdates nomine, qui Terituchmis armiger erat, nec adfuerat, postquam rem dicit, patri diras imprecatus est: & quum urbem Zarin occupasset, eam filio Terituchmis conseruauit. At Parysatis matrem Terituchmis, fratresque Metrostem & Helicum, & sorores, quæ præter Statiram duæ erant, ² viuas terra obrui, ³ Roxanem autem ⁴ viuam secari iussit. Id quod factum est. Rex vero uxori suæ, vt simili pœna Statiram afficeret Arfacis filii ipsius uxorem, imperauit. Sed quum matrem & patrem multis fletibus & planctibus placasset, & Parysatis animus flexus esset, pœnam remisit. Sed & ipse Ochus Dariæus Parysatis dixit fore vt valde ipsam aliquando pœniteret. At in libro ⁴ decimo octauo narrat quomodo Ochus Dariæus mortuus sit quum Babylone ægrotasset, & annos trigintaquinque regnauisset.

Regno igitur Arfaces potitur, qui & Artoxerxes mutato nomine dictus est. hoc regnum adeptus, ⁵ Vdiasti lingua abscinditur, eique pone auellitur: atque ita tandem ille moritur, & filius eius ⁶ Mitrdates pro patre satrapa constituitur. Facta autem hæc fuere impulsu Statiræ: vnde Parysatis dolore afflicta batur. Criminatur Tissaphernes Cyrum apud Artoxerxem fratrem: is ad matrem Parysatin confugit, & à crimine obiecto absoluitur. Reuertitur Cyrus ad suam satrapiam, ignominia à fratre affectus, ideoque de defectione cogitat. Satibarzanes ⁸ Orontem criminatur, cum Parysatide consuetudinem eum habere dicens, quum alioqui caste illa viueret. Morte igitur mulctatur Orontes: & mater ⁹ irascitur ipsi regi quod Parysatis veneno Terituchmis filium necauerit. Et de eo qui patrem ¹⁰ igne contra legem sepeliuit, fit mentio. vnde Hellanicus & Herodotus mendacii arguuntur.

Refertur etiam Cyri à ¹¹ fratre defectionis: & quomodo Græcum pariter & barbaricum exercitum cœgerit, & Clearchus Græcorum exercitus dux fuerit. Commemoratur deinde quo pacto Syënefis Cilicium rex ambos, Cyrum videlicet & Artoxerxem, in bello gerendo adiuerit,

ἡλικῶς ἐν τῇ ἐπιμαρτυρίᾳ ἀνδρῶν ἀμείνων, καὶ πολλοῖς ἀποκτείναντα. μέχρι γὰρ καὶ ζῆφασιν αὐτὸν ἀποκτείναντα. ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Οὐδίαδος ἢ Μιτραδάτης, ὡσαυτὸς ἦν ἑταίρου τοῦ Τεριτοχμοῦ, καὶ μὴ πατρῶν, ἐπεὶ ἔμαθε, πολλὰ τὰ πατρὸς κατηρέσασκε, καὶ πόλιν Ζάριν καταλαβὼν, ἐφύλαξε τὴν πόλιν τὴν Τεριτοχμοῦ. ἢ ἢ Παρυσάτις τὴν μητέρα τοῦ Τεριτοχμοῦ, καὶ οὐδὲ ἀδελφοὺς Μητροφῶν καὶ Ἡλικόν, ἔτασ ἀδελφὰς δύο ἑσας, χερσὶ τῆς Στατίρας, ζώσας ἐκέλευσε καταχῶσαι τὴν Ῥωξάνην, ζώσαν κατατεμεῖν. καὶ ἐγένετο. ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε τῇ γυναικὶ Παρυσάτιδι, ποιῆσαι ὁμοίως καὶ Στατίραν τῆς Ἀρσάκου γυναικὸς τῆς παιδός. ἀλλ' ὅγε Ἀρσάκης πολλὰ τῆς μητέρας καὶ τῶν πατέρων δακρυοῖς ἐκπετοῖς ἐξήλεωσεν, ἐπεὶ ἢ Παρυσάτις ἐπέκλεισε, σιωπῶν καὶ ὁ Δαρείος, εἰπὼν Παρυσάτιδι, πολλὰ μεταμελήσειν αὐτῆν. [τέλος ἡ τῆς ἱστορίας.] Ἐν τῇ θ' ἱστορίᾳ διαλαμβάνεται ὡς ὁ Δαρείος ἀπέθανεν, ἀδελφῶν ἐν Βαβυλώνι, ἐτὶ βασιλεύσας λέε.

⁴ Βασιλεὺς ἢ Ἀρσάκης, ὁ μετονομασθεὶς Ἀρτοξέρξης καὶ ἐκτεμνεῖ ὁ Οὐδίαδος τὴν γλῶττην, καὶ ἐξήλεωσεν αὐτὴν ἐξ ὀπίσθεν, καὶ θνήσκει ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ Μιτραδάτης ἀντὶ τῆς πατρὸς κατέχευται τῆς στατίρας. ἐπέκλεισε ἢ τὴν αὐτὴν ἀποκτείνῃ τῆς στατίρας. καὶ ἡλιώτη Παρυσάτις. διαβόησε ἢ Κύρος ὡσαύτως φέρνοισι πρὸς Ἀρτοξέρξην τῶν ἀδελφῶν, καὶ καταβύθη Παρυσάτις τῇ μητρὶ, καὶ ἀπολύει τὴν διαβολῆς. ἀπελάθει Κύρος ἢ πρῶτον πρὸς τὰ ἀδελφὰς πρὸς τὴν οἰκίαν τῆς στατίρας, ἐμελετᾷ ἐπιμαρτυρίαν. ἐξέβαλλε Σαπίβαρζάνης ὁ ἐόντιν, ὡς Παρυσάτιδι μήνυσι, καὶ τοὶ λίαν αὐτὴν ἐφρονούσης καὶ ἀναρείεται ὁ ἐόντις. καὶ ὀργίσει ἢ ἡ μήτηρ τῆς βασιλεῖς, ὅτι Παρυσάτις φαρμάκω ἐξέφθειρε τὸν Τεριτοχμῶν υἱόν. καὶ οὐδὲ τὸν ἑαυτοῦ τῶν πατέρων δια τῆς πύρας, πρὸς τὸν νόμον. ἐξ οὗ καὶ ἔλεγχος Ἑλλάνικου καὶ Ἡροδότου, ὡς φθάνονται. Ἀπόστασις Κύρου πρὸς τὰ ἀδελφὰς, καὶ σιωπῶν Ἑλλάνικου ἐρετθίματος καὶ βαρβαρικῶν, καὶ ἐρετθῶν Κλέαρχος Ἑλλάνων. ὅπως τε ἢ συνένεσις ὁ Κιλίκων βασιλεὺς ἀμφω σιωπῶν καὶ Κύρου τε καὶ Ἀρτοξέρξης.

quo pacto Syënefis Cilicium rex ambos, Cyrum videlicet & Artoxerxem, in bello gerendo adiuerit,

LIV

LIV

LVI

LVII

δοκίμασι
ta D.H.
Miθραδάτης
ths D.H.

ἢ ἢ ἢ
D.H.
[N] D.H.

ex edit. D.

Οὐδίαδος
D.H.

Sic & D.
H. & ad
ram Miθραδάτης
D.H.

ὁ ἐόντις
D.H. &
max O'εστ
D.H.

Συνένεσις
D.H.

¹ Mithridates ² Vstato apud Persas supplicio, ut ex Herod. non uno loco discimus. ³ Quod genus supplicij multis etiam post saeculis apud eam gentem usurpatum, ut quando Regina, Hormisdæ regis uxore, τιταμαρτυρία dicitur in excerptis Photii ex Theophylacti Simoc. historiavum libro IV. ⁴ decimonono ⁵ Mnemon cognominatus, cuius vitam accurate descriptam habemus apud Plut. ⁶ extracta retro[per cervicem] lingua Vdiastæ excutatur: atque ita moritur. ⁷ Mithrid. ⁸ Oronden ⁹ regi indignatur, venenoque Terituchmæ filium necat. ¹⁰ per ignem. Herodot. Thalia, & Strabo lib. 15. ¹¹ Cyri hanc aduersus fratrem rebellionem persecutus est diligentissime Xenophon, lib. 1. & II. ἀναβασις.
¹ Sic in utroque exemplari. & in utroque rursus statim post Τεριτοχμῶν. Illud lingua communis, hoc Ionica terminationem habet. H.S. ² Max. Margunij πολλά τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα ³ rectius dicitur αὐτῶν. H.S. ⁴ Ἀποκτείνε δὲ καὶ Ἀρσάκης. D.H. in Not. ⁵ Συνένεσις etiam C.Vatic. & Max. Margunij.

ὅπως τε Κύρου τῆς ἰδίας ἑραπίης καὶ Ἀρτοξέρξης πάλιν τῆς οἰκείας πρὸς ἡνέσθου Κλεάρχου ὁ Λακεδαιμόνιος, ὅς ἦρχε τῶν Ἑλλήνων, καὶ Μένων ὁ Θεσσαλός, οἱ μὲν Κύρου ἦσαν, αἱ δὲ ἀφ' ὧν ἀμύνησις ἐτύγχετον· δὲ πρὸς τὸν Κλεάρχον ἀπόματα ὁ Κύρος σωβούλῳ, τὸ δὲ Μένωνος λόγος ἐστὶς αὐτῷ. πρὸς τὸν ἀπὸ μὲν Ἀρτοξέρξης πρὸς Κύρου πολλοὶ, πρὸς δὲ Ἀρτοξέρξην ἀπὸ Κύρου ὁδοίς, δὲ καὶ ὁ βαρβαρος πρὸς χαρῆσαι Κύρω μελετήσας, καὶ ἀβελήθεις, εἰς τὴν ἀποδὸν ἐνεβλήθη. πρὸς βολὴν Κύρου πρὸς τὴν βασιλείῳς ἑραπίης, καὶ νίκη Κύρου. ἀμύνη καὶ θάνατος Κύρου, ἀπειθῶντος Κλεάρχου καὶ ἀμισμοῦ τῶν ἑσμάτων Κύρου ἔστω τῶ ἀδελφοῦ Ἀρτοξέρξης. τὴν τε γὰρ κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα, μετ' ἧς Ἀρτοξέρξην ἐβόηεν, αὐτὸς ἀπέτεμα καὶ ἐδρία μὲθυσεν. ἀναχάρησις Κλεάρχου τῶ Λακεδαιμονίου, ἀμα τοῖς σὺν αὐτῷ Ἕλλησι, τὴν νικῆς, καὶ τῶν τῆς Παρυσάτιδος πόλεων μᾶς κατὰληψις. εἶτα ἀπονδαὶ βασιλείῳς πρὸς τὸν Ἑλλήνας. Ὡς Παρυσάτις εἰς Βαβυλῶνα ἀφίκετο, πηνυθῶσα Κύρου, καὶ μάλιστα ἐχομίσατο τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ τὴν χεῖρα, καὶ ἔταψεν, καὶ ἀπέσειλεν εἰς Σοῦρα. τὰ πρὸς Βαγαπάτου τῶ ἀποτιμόντος, πρὸς σταξίει βασιλείῳς, τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῶ ἑσματος Κύρου. ὅπως ἡ μήτηρ μὲν βασιλείῳς κούβοις ὅτι σιωθῆσαις παύσασα, καὶ νικήσασα, ἔλαβε Βαγαπάτην. καὶ ὅν ἔσπον δὲ δέρμα πρὸς εἰαρεθίς ἠνεφανείσθη ἔστω Παρυσάτιδος ὅτε καὶ ὁ πολὺ ὅτι Κύρω πένθης ἠνεφανείσθη ἔστω Παρυσάτιδος ὅτε καὶ ὁ πολὺ ὅτι Ἀρτοξέρξης δέσπον. ὡς Ἀρτοξέρξης δῶρα ἔδωκε τῶ ἀνέγκαν. Ὡς Κύρου πάλιν, καὶ ὡς Κάρα 30 διέκοντα Κύρου βόηεν Ἀρτοξέρξης ἐτίμησε. καὶ ὡς Παρυσάτις τὴν ἡμῆντα Κάρα ἀνέγκαν, ἀπέκτεινεν. ὡς Ἀρτοξέρξης πρὸς ἔδωκεν ἀνέγκαν 4 Μιτραδάτην Παρυσάτιδι, ὅτι τραπεζῆς μεγαλαυχῆσαντα ἀποκτείναν Ὡς Κύρου. καὶ αἰκίη λαβούσα, πικρῶς ἀνεῖλε. τῶν καὶ ἡ ἰθὺς καὶ ἡ κίσηρεια. Ἐν τῇ καὶ ἡ β' καὶ γ', ἡ τῆς καὶ τῆς ὅλης πέρης ὅτι σπείας, τὰ δὲ πρὸς εἰληπταί. ὡς Τισσαφέρνης ὅτι βουλεύει τοῖς Ἕλλησι, καὶ πρὸς σταμεισάμνος Μένων 40 να τὸ Θεσσαλόν, δι' αὐτῶν Κλεάρχου καὶ τῶν ἀμύνη, πρὸς ἀπάτη καὶ ὄρκους ἐχειρώσας, τῶ Κλεάρχου καὶ πρὸς δομῶν καὶ ἀποκρομῶν τὴν ὀπιβουλῶν.

τραπεζία D. H.
 II
 Ἀρτοξέρξης D. H.
 Αἰσωνίδης D. H.
 αἰσωνίδης D. H.
 αὐτῆ D. H.
 Κάρα D. H.
 βαλεῖν Κύρου D. H.
 Κάρα D. H.
 Μιτραδάτη D. H.
 [π] D. H.
 [α] αἰσωνίδης D. H.
 δεικνύται D. H. & ad oram: δὲ πρὸς εἰληπταί.
 Τισσαφ. D. H.

& quo modo Cyrus suum exercitum, & Artaxerxes vicissim suum exhortatus fuerit. Sed Clearchus Lacedæmonius Græcorum dux, & Menon, ambo Cyrum sequentes, semper inter se dissidebant, quod Cyrus Clearchi consilio in omnibus vteretur, Menon autem in nullo apud eum loco esset. Et ad Cyrum quidem ab Artaxerxe multi transfugiebant, sed nullus à Cyro ad Artaxerxem, quam ob causam barbarus quum ad Cyrum desciscere tentasset, & accusatus ea de re fuisset, in cineres est coniectus. Narratur etiam ut Cyrus in regis exercitum impressionem fecerit, & victoria potitus sit: deinde ut occubuerit, dum Clearcho morem non gerit. Ut Artaxerxes contumeliosis modis in fratris cadaver sæuierit: quippe qui non solum caput sed & manum qua percussus ab eo fuerat, abscederit, & velut de ea triumphans, circumtulit. Scribit etiam ut Clearchus Lacedæmonius cum suis Græcis noctu recesserit, & unam ex Parysatidis urbibus occupauerit: & ut rex cum Græcis fœdus inierit. Ut Parysatis Babylonem profecta sit Cyrum lugens, & vix tandem caput eius manumque recuperauerit, quæ Susa miserit, ibique sepeliuerit. De Bagarate qui iussu regis caput à cadavere Cyri auulit: & quomodo regis mater ubi in talorum lusu eum vicit, ex pacto Bagapatem obtinuit. & quomodo ipsi pellis detracta fuerit à Parysatide, & cruci deinde fuerit affixus ab eadē. quo tempore ipsa propter multam Artaxerxis obsecrationē flere Cyrum cessauit. Quomodo Artaxerxes dona cuidam dederit qui Cyri tiaram attulit, & Carem qui Cyrum à se vulneratum arbitrabatur, honorifice exceperit: Parysatis autem illum qui honorifice exceptus fuerat, cruciatibus adhibitis interfecerit. Ut Artaxerxes petenti Parysatidi Mitradatem tradiderit, quippe qui in mensa se Cyrum interfecisse gloriatus esset: & ut sibi traditum acerba morte multauerit. *Hæc in libris XIX & XX continentur.*

In libris autem XXI & XXII, & XXIII, (quo tota hæc finitur historia) hæc continentur. Quo pacto Tissaphernes Græcis insidias molitus sit, quum socium sibi

adiunxisset Menonem Thessalum, & per eum dolo iuramentisque Clearchum ducesque ceteros in potestatem suam redegerit, quamuis Clearchus præuideret, insidiasque amoliretur.

1 Men. Thessalus, 2 quam etiam ob causam Artabarius q. 3 cinerem 4 quæ illa funerum more curauit, & Susa misit. 5 Plut. in Artaxer. vocat Mesabaten. 6 Pary supplicio affectus sup. Petisacas c. 5. 7 Mitridaten 8 αἰσωνίδης etiam Max. Marg. & Cod. Bavaricus. 2 τριπύ. Cod. Vaticanus. 3 ὡς τὸν δεικνύται βαλεῖν καὶ τὸν Κύρου. Max. Marg. 4 Idem etiam Μιτραδάτην.

Sed tum multitudo per Menonem decepta, Clearchum etiam inuitum ad Tisaphernem coegit accedere, tum etiam Proxenus Bæotius ante dolo circumuentus, ut id faceret hortabatur. Quomodo Clearchum & ceteros compedibus victos Babylonem ad Artoxerxem miserit: & quomodo ad conspiciendum Clearchum omnes confluerint: & quomodo Ctesias ipse, quum medicus esset Parysatidis, Clearcho, dum in carcere esset, multa humanitatis officia per eam prestitit. Et ut illum Parysatis à vinculis liberasset, nisi Statira virum Artoxerxem ad eum interficiendum hortando compulisset. Ita Clearchus morte multatus est: & circa eius cadaver ostentum hoc extitit, quod flante vento vehementissimo, sepulchralis agger magnæ altitudinis sponte sua id contexerit. Interfecti etiam fuerunt Græci cum emissi, præter Menonem. *Narrantur deinceps* Parysatidis in Statiram conuicia, & quomodo Statira fuerit veneno necata. quod hunc in modum paratum erat: (cauebat enim sibi Statira diligenter ab hoc malo, quod ei tamē contigit.) Vna pars cultelli veneno superillinitur, cuius reliqua intacta remansit: hoc secatur auicula parua, oui habens magnitudinem, (auiculam hanc Persæ tyndacem appellant) diuiditurque in duas partes. & ipsa Parysatis dimidiam partem quæ veneno carebat, accepit, comeditque: at partem veneno tinctam porrexit Statiræ. Illa quum eam quæ porregerat edere dimidiam partem vidisset, ne quicquam fraudis animaduertere potuisset, ipsa quoque vna mortiferum comedit venenum. Hinc matri rex irascitur, & eius eunuchi comprehensim cruciatur & morte multantur. Prætereaque Ginge comprehenditur, quæ Parysatidi familiaris erat, atque de ipsa iudicium exercetur: à iudicibus quidem absoluitur, à rege autem condemnatur. Tandem vero cruciatibus afficitur & necatur, eoque nomine Parysatis filio, hic vicissim matri succenset. De Clearchi tumulo qui octo post annis palmarum plenus apparuit: 6 quas Parysatis clam per eunuchos, quo tempore ille mortuus est,

ἀλλὰ τὸ τε πλήθος ἀπὸ Μένωνος ἀπατηθέν, καὶ τὴν ἀνάγκασε καὶ ἀκόντα Κλέαρχον πρὸς Τισαφέρνην, καὶ Πρωξένου Βοιωτοῦ, αὐτὸς ἦδη πρὸς τοὺς ἀπάτη, συμπήνηι. ὡς εἶπε Βαβυλωνάνα πρὸς Ἀρτοξέρξην Κλέαρχον καὶ τὸν δὴ πρὸς ἀπέσειλεν ἐν πύλαις καὶ ὡς ἐπὶ τῷ Κλέαρχου ἀπὸ τῶν σωεργῶν. ὡς Κτησίας αὐτὸς, ἰατρὸς ὢν Παρυσάτιδος, πολλὰ Κλεάρχῳ ἐν τῷ δεσμῶτι εἶπε ὄντι πρὸς ἠδονὴν καὶ τεραπειῶν δι' αὐτῆς ἐπραξε. καὶ τῷ δεσμῶτι αὐτῶν Παρυσάτιδος ἔλυσεν τὰ φέροντα, εἰ μὴ Στατίρα τὴν γυναῖκα Ἀρτοξέρξην ἀπέσειλε τὸν ἀναρεθῆναι. καὶ ἀνέρεθον Κλέαρχος καὶ τερας ἐπὶ τῷ σώματι σωέσθην. αὐτὰρ ἄλλοι δὲ τὸ αὐτῶν φέροντα, μεγίστου πινύουτος ἀέμεν, ἐπὶ μέγα ἠρόμενος, ἐπισωέσθην. ἀνέρεθον ἡ καὶ τὸ σω αὐτῶν ἀναπεμφθέντες Ἕλληνας, πλὴν Μένωνος. Λοιδυρία Παρυσάτιδος πρὸς Στατίραν, καὶ ἀνάρσις ἀπὸ Φαρμάκου, τὸν Ἀρασκιδάδηντος ἔπειον (ἐφυλάττετο γὰρ Στατίρα λίαν μὴ παθεῖν ὁ πόνος) μαχαιρίου δ' ἐν μέσσοις ἐπαλείφεται τὸ φαρμάκῳ δ' ἰσοπὸν οὐ μετῆχε. τὸ τῶν τέμνεται ὀρνίθιον μικρὸν, μέγεθος ὅσον ὠδ' (ῥωδάκιον Πέρσαι δ' ὀρνίθιον καλοῦσι) τέμνεται ἢ δίχα, καὶ δὲ μὲν καθαρθὸν τῶ ἰοδ' ἡμισὶ αὐτῆ λαβοῦσα Παρυσάτις ἐσθίει, δ' ἢ προσμιλήσῃ τῷ φαρμάκῳ, ὀρέσθαι Στατίρα. ἢ ἢ, ἐπεὶ ἐσθίκοσθαι τῷ ἐπιδοῦσαν ἐώρα δ' ἡμισὶ, μηδὲν σιωιδεῖν διωηθεῖσθαι, καὶ αὐτῆ σιωεσθίει τῶ θανάτου δ' φαρμάκον. ὀργὴ ἀπὸ τῶν βασιλέως πρὸς τὴν μητέρα, καὶ σύλληψις τῶν δυνούχων αὐτῆς, καὶ ἀκισμὸς καὶ ἀνάρσις. καὶ ἐπὶ σύλληψις Γίγνης ἢ ὑκείωτο Παρυσάτιδος, καὶ κρίσις ἐπ' αὐτῆ καὶ ἀθώωσις μὲν πρὸς τὴν καὶ τῶν, καταδίκη δὲ πρὸς βασιλέως καὶ ἀκισμὸς Γίγνης, καὶ ἀνάρσις καὶ ὀργὴ ἀπὸ τῶν Παρυσάτιδος πρὸς τὸν υἱόν, καὶ αἰκίνας πρὸς τὴν μητέρα. Καὶ δὲ χῶμα δὲ τῶ Κλεάρχου δι' ἐτῶν ὀκτώ μετὸν ἐφανη φοινίκων, οὐδὲν κρύφα Παρυσάτιδος, καὶ ὄν καμὸν ἐκείνος ἐτελεύτησε, ἀπὸ τῶ δυνούχων καταχῶσα. Αἰτίαι δὲ αὐτῆς Εὐαγέρῃ βασιλῆος Σαλαμίνος βασιλεὺς ἄρτοξέρξην διηνήθη. καὶ ἀγγελοὶ Εὐαγέρῃ πρὸς Κτησίας ὑπὸ τῶ λαβὸν πρὸς Ἀβυλίτου πρὸς ἐπιστολάς.

LX

LXI

LXII

1 dimississetque. 2 magnæ altitudinis tumulus sponte sua supra illud coierit. 3 Cultelli alterum latus veneno illinitur. Hoc ipso circumuentum fuisse dolo à consanguineo suo L. Verum imp. fixerunt quidam ut refert Aurel. Victor. in histor. Augusta, in Artaxen. Philosopho. 4 ministrantesque ipse. 5 torquentur. 6 q. ibi clam Par. quo t. i. m. e. per inferuientes sibi eunuchos defoderat. 7 ut ab Abulera epistolas acciperent.

9 I Cod. Bau. & Max. Marg. ἔλαβε.

καὶ Κτησίᾳ πρὸς ἄλλοι ἐπιστολή, καὶ τῆς Διγλαγῆ-
 ναί ἄλλοι Ἀναξάγορα πρὸ Κυπρίων βασιλεῖ. τῆς πα-
 ρα Εὐαγόρα ἀγγέλων εἰς Κύπρον ἀφίξις, καὶ τῆς πα-
 ρα Κτησίᾳ γραμμάτων ἀπόδοσις Εὐαγόρα. καὶ Κό-
 νωνος πρὸς Εὐαγόραν λόγος ὑπὲρ τῆς πρὸς βα-
 σιλέα ἀναβιώσῃ, καὶ Εὐαγόρα ἐπιστολή πρὸ ὧν ἠξι-
 ῶθη ὑπὲρ αὐτῆς. καὶ Κόνωνος πρὸς Κτησίαν ἐπιστο-
 λή, καὶ βασιλεῖ πρὸς Εὐαγόρα φόρος. καὶ τῆς ἐπι-
 στολῆν Κτησία ἀπόδοσις. Κτησίᾳ λόγος πρὸς βασι-
 λέα πρὸς Κόνωνος, καὶ ἐπιστολή πρὸς ἄλλοι. τῆς πα-
 ρα Εὐαγόρα δῶρων ἀπόδοσις Σαπθαρζάνη, καὶ
 τῆς ἀγγέλων τῆς εἰς Κύπρον ἀφίξις. καὶ Κόνωνος
 ἐπιστολή πρὸς βασιλέα καὶ Κτησίαν. ὡς ἐτηρήθη-
 σαν ὁ πρὸς Λακεδαιμονίων ἀγγελιοὶ πεμφθέντες
 πρὸς βασιλέα. βασιλέως ἐπιστολή πρὸς Κόνωνα
 καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, ὑπὸ Κτησίας ἄλλοι ἐκόμε-
 σεν. ὡς ὑπὸ Φαειναβάδου ναύαρχος Κόνων ἐγέ-
 νετο. Κτησίᾳ εἰς Κνίδον πρὸς πατεῖδα ἀφίξις, καὶ
 εἰς Λακεδαίμονα καὶ κείσῃ πρὸς τὸν Λακεδαί-
 μονίων ἀγγέλοισι, ἐν Ῥόδῳ. καὶ ἀφίξις ἀπὸ Ἐφέσου
 μέγρι Βακτρῶν, καὶ Ἰνδικῆς ἀριθμὸς σαθῶν ἡμε-
 ρῶν, πρὸ Σαργῶν. κατάλογος βασιλέων ἀπὸ Νίνου
 καὶ Σεμιράμιδος, μέγρι Ἀρβέρξου. ἐν οἷς καὶ ὁ τέ-
 λος.

[Ἐστὶ δὲ ὁ συγγραφεὺς σαφὴς τε καὶ ἀφελὴς
 λόγος, δὲ καὶ ἠδονὴ αὐτῷ σύγγραφός ἐστιν ὁ λόγος. κέ-
 ρηται δὲ τῆ Ἰωνικῆ Διγλέκτω, εἰ καὶ μὴ δι' ὅλα,
 κατὰ τὴν Ἡρόδοτος, ἀλλὰ κατ' ἐπίσταν ἵνας λέξεις.
 ὅσδε πρὸς ἐκ τῆς πρὸς πῖνας ἀκίροισι, ὡς περ ἐκ
 νος, ἀπὸ τῆς ἰσθμῶν. τῆς μὲντοιγε μύθων, ἐν οἷς ἐ-
 κείνα λειδορῶται, οὐδὲ ὅσδε ἀφίσαται, καὶ μάλιστα ἐν
 τοῖς ἐπιγραφομένοις αὐτῷ Ἰνδικῆ. ἢ δὲ ἠδονὴ τῆς ἰ-
 σορίας αὐτῷ ὁ πλείστον ἐν τῇ τῆς διηγημάτων αὐτῷ
 τῆς Διγσκῶν, ὁ παρὴν καὶ ἀποδοκῆτον
 ἐχούσῃ πολὺ, καὶ ὁ ἐγγύς τῆς μυθώδους αὐτῶν δια-
 ποικίλλειν. καὶ Διγλελυμένος δὲ ἐστὶ πλέον τι τῆ
 δέοντος αὐτῷ ὁ λόγος, ὡς καὶ εἰς ἰδιωτισμὸν ἐκπίπτειν.
 ὁ δὲ τῆς Ἡρόδοτου λόγος τῶν τε καὶ τῆς ἄλλης ἔπειτα
 διδάμει καὶ τέχνη, χαρῶν ἐστὶ Ἰωνικῆς Διγλέ-
 κτω.]

& Ctesia ad ipsum epistola de reconci-
 liatione cum AnaxagoraCypriorum re-
 ge. EVagoræ nunciatorum in Cyprum
 aduentus, & à Ctesia datæ ad EVagorā
 litteræ, vt ei fuerint redditæ. Et, Cono-
 nis ad EVagoram oratio, suadentis vt ad
 regem ascenderet. Et, EVagoræ episto-
 la de honoribus quibus ab eo affectus
 fuerat. Et, Cononis ad Ctesiam epistola.
 Et, tributū regi datum ab EVagora. Et,
 epistolæ Ctesia redditæ. Et, Ctesia ad
 regem oratio de Conone, & epistola ad
 ipsum. Munera ab EVagora missa Sati-
 barzani traduntur, & nuncij in Cyprum
 perueniunt. Et Cononis epistola ad re-
 gem & Ctesiam. Quomodo adhibita
 custodia retenti sint nuncij à Lacedæ-
 monijs ad regem missi. Epistola regis ad
 Cononem & ad Lacedæmonios, quam
 ipse Ctesias tulit. & quomodo à Phar-
 nabazo Conon cōstitutus sit nauarchus.
 Ctesiaq; in Cnidum patriam suam ad-
 uentus & Lacedæmonem. & discepta-
 tio aduersus Lacedæmoniorum legatos
 apud Rhodum: 1 & emissio ab Epheso
 vsque ad Bactra. & Indica 2 regionis,
 dierum, parasangarum. Catalogus regū
 à Nino & Semiramide vsque ad Arto-
 xerxem: 3 quibus ille librum suum clau-
 dit.

[SCRIPTORIS huius Ctesia candi-
 dus est ac valde simplex sermo, quo etiam
 fit, vt non iniucundus accidat. Vfus vero
 dialecto est Ionica, etsi non per omnia, vt
 Herodotus, sed in quibusdam tantum-
 modo vocibus. neg, etiam in diuerticula
 quadam, vt ille, importune sermonem au-
 ertit, quanquam à fabulis quas illi pro-
 brose obycere audent, ne ipse quidem absti-
 net, in eo præsertim libro, quem INDICA
 inscripsit. Iucunditas vero historia magnā
 illi partem in narrationum posita est ap-
 paratu, qui multum habet & vehemētia,
 & inexpectati. quanquam illa etiam re-
 bus pane fabulosis magna cum varietate
 exornatur. Oratio illi plus equo dissoluta,
 vt & in idiotismum triuialeque sermo-
 nem incidat. Herodoti autem stylus hac i-
 ipsa & simili orationis virtute atque arti-
 ficio, Ionica dialecti norma est ac regula.]

LXIII.

1 & vt Epheso dimissus fuerit Bactra, 2 regionis mansionum, d. atque par. enumeratio. Ca. 3 q. & hoc opus absolui-
 tur. A Nino id est Semiramide inchoatum, ad magistatum usque Ithyelis, id est, Olymp. xc. an. 3. deduxisse Ctesiam, auctor est Diod.
 lib. 14. pag. 421. edit. Græc.
 3 A. S. M. M. μάκρητι illud (βάκρη.) C. B. 2. & H. St.